

आधारभूत तह
कक्षा-५
विशिष्टीकरण तालिका
(Specification Grid)

(नमुना प्रश्न एवम् उत्तर कुञ्जिकासहित)

नेपाल सरकार
शिक्षा मन्त्रालय
पाठ्यक्रम विकास केन्द्र
सानोठिमी, भक्तपुर

विशिष्टीकरण तालिका

(Specification Grid)

(नमुना प्रश्न एवम् उत्तर कुञ्जिकासहित)

आधारभूत तह

कक्षा-५

कक्षा ५ को पाठ्यक्रम अनुसार ५०% निरन्तर मूल्यांकन र ५०% निर्णयात्मक मूल्यांकन मार्फत विद्यार्थीको मूल्यांकन गरिने व्यवस्था रहेको छ । यसमा समावेश विषयगत विस्तृतिकरण तालिका १०० % मानि विकास गरिएकोले विद्यार्थीहरूको प्रासांक अभिलेख गर्दा अन्तिम परिक्षामा ३०% मा कूल पूर्णाकलाई रुपान्तर गरी मूल्यांकन गर्नुपर्ने छ ।

नेपाल सरकार
शिक्षा मन्त्रालय
पाठ्यक्रम विकास केन्द्र
सानोठिमी, भक्तपुर

प्रकाशक

नेपाल सरकार

शिक्षा मन्त्रालय

पाठ्यक्रम विकास केन्द्र

सानोठिमी, भक्तपुर

यस सामग्रीको सर्वाधिकार यस केन्द्रमा सुरक्षित रहेको छ । लिखित स्वीकृतिबिना यसको पूरै वा आंशिक भाग हुबहु प्रकाशन गर्न, परिवर्तन गरेर प्रकाशन गर्न, कुनै विद्युतीय साधन वा अन्य प्रविधिबाट अभिलेखवद्ध गर्न प्रतिलिपि निकाल्न पाइने छैन ।

प्रथम संस्करण : २०७४

भूमिका

बाल बालिकाहरूको सर्वाङ्गीण विकासका लागि आवश्यक पर्ने ज्ञान, सिप र अभिवृत्तिको विस्तृत योजना पाठ्यक्रम हो । पाठ्यक्रमको सही रूपमा कार्यान्वयन हुन सकेमा मात्र शिक्षाको गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न सकिन्छ । पाठ्यक्रमले विषयगत विशिष्ट उद्देश्य, विषयवस्तु, शिक्षण सिकाइ क्रियाकलाप शैक्षिक सामग्री, शिक्षण विधि र मूल्याङ्कन प्रक्रिया आदिको व्यवस्था गरेको हुन्छ । त्यसैले शिक्षण सिकाइ प्रक्रियालाई उद्देश्यपूर्ण प्रभावकारी बनाउनका लागि शिक्षकले पाठ्यक्रमलाई मूल आधार वा माध्यम बनाउनुपर्दछ ।

शिक्षण सिकाइ प्रक्रियालाई प्रभावकारी बनाउन उपयुक्त मूल्याङ्कन प्रणालीको प्रयोग आवश्यक हुन्छ । पाठ्यक्रमद्वारा निर्दिष्ट उद्देश्य के कति मात्रामा प्राप्त भए भएनन् भनेर सही रूपमा मूल्याङ्कन गर्न मूल्याङ्कन प्रक्रियालाई व्यवस्थित र वैज्ञानिक बनाउन आवश्यक हुन्छ । मूल्याङ्कन प्रक्रियालाई वस्तुनिष्ठ र उद्देश्यपूर्ण बनाउन विशिष्टीकरण तालिकाले महत्त्वपूर्ण सहयोग पुऱ्याएको हुन्छ । त्यसैले पाठ्यक्रमको सही रूपमा कार्यान्वयन होस् र मूल्याङ्कन प्रक्रिया वस्तुनिष्ठ, विश्वसनीय र वैध हुन सकोस् भन्ने अभिप्रायले यो विशिष्टीकरण तालिका एवम् सोअनुसार नमुना प्रश्नपत्र र उत्तरकुञ्जिकासमेत तयार गरी प्रकाशन गरिएको हो ।

आधारभूत तह कक्षा ५ को पाठ्यक्रम २०६५ अनुसार आधारभूत तह उत्तीर्ण परीक्षाका लागि कक्षा ५ को पाठ्यक्रम एवम् पाठ्य पुस्तकका आधारमा हरेक विषयका विशिष्टीकरण तालिका बनाई सोअनुसारका नमुना प्रश्नपत्र र उत्तरकुञ्जिकासमेत समावेश गरिएकाले आधारभूत तह (कक्षा ४-५) मा शिक्षण गर्ने सबै शिक्षकलाई यसले गुणस्तरीय मूल्याङ्कन गर्न सहयोग पुऱ्याउने अपेक्षा गरिएको छ । यसको सही रूपमा कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवारी शिक्षक वर्गको भएको हुँदा सम्पूर्ण शिक्षक मित्रहरूलाई यसको प्रयोग गर्न यो केन्द्र विशेष आग्रह गर्दछ ।

यस विशिष्टीकरण तालिका, नमुना प्रश्नपत्र र उत्तरकुञ्जिका निर्माण गर्दा लेखन, परिमार्जन एवम् अन्य सुझाव दिनुहुने सम्पूर्ण महानुभावहरूप्रति केन्द्र आभार व्यक्त गर्दछ । त्यस्तै टाइप लेआउट, डिजाइन, भाषा सम्पादन गर्ने महानुभावहरू पनि धन्यवादका पात्र हुनुहुन्छ ।

अन्त्यमा, यसमा समावेश गरिएको विशिष्टीकरण तालिका, नमुना प्रश्नपत्र र उत्तरकुञ्जिकालाई अभिस्तरीय र वस्तुनिष्ठ बनाउन शिक्षक, अभिभावक एवम् समस्त बुद्धिजीवीहरूबाट रचनात्मक सल्लाह र सुझावको अपेक्षा गरिएको छ ।

पाठ्यक्रम विकास केन्द्र
सानोठिमी, भक्तपुर

विशिष्टीकरण तालिका (Specification grid)

१. परिचय

शिक्षाका राष्ट्रिय उद्देश्य परिपूर्ति गर्ने महत्त्वपूर्ण साधन पाठ्यक्रम हो । पाठ्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन हुन सकेमा मात्र शिक्षाको गुणस्तर अभिवृद्धि हुन सक्छ । पाठ्यक्रमको सही रूपमा कार्यान्वयन गर्नका लागि प्रभावकारी शिक्षण सिकाइ प्रक्रियाका साथै मूल्याङ्कन प्रणालीको विशेष भूमिका रहेको हुन्छ । तसर्थ पाठ्यक्रमको पूर्ण कार्यान्वयनमा मूल्याङ्कन प्रणाली प्रभावकारी हुन जरुरी हुन्छ ।

पाठ्यक्रमका निर्दिष्ट उद्देश्यहरू पूरा भए भएनन् भन्ने कुराको लेखाजोखा गर्ने प्रक्रिया मूल्याङ्कन हो । मूल्याङ्कन प्रक्रियालाई योजनाबद्ध तथा प्रभावकारी बनाउने महत्त्वपूर्ण साधनमध्ये विशिष्टीकरण तालिका एक हो । शिक्षाको गुणस्तर र प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्न मूल्याङ्कन प्रणालीमा सुधार गर्न अत्यावश्यक हुन्छ । मूल्याङ्कन प्रणालीमा सुधार गर्न पाठ्यक्रमका सम्पूर्ण पक्ष समेटेर मूल्याङ्कनका साधन निर्माण गरी मूल्याङ्कन प्रक्रिया सञ्चालन गर्नु अपरिहार्य हुन्छ । हाम्रो वर्तमान शैक्षिक प्रक्रियामा मूल्याङ्कनको अभिन्न अङ्गका रूपमा परीक्षालाई लिइने गरिएको परीक्षाका प्रश्नपत्र निर्माण गर्दा वैज्ञानिक आधार तय गरी प्रश्नपत्र निर्माण गर्नु आवश्यक छ । पाठ्यक्रमका उद्देश्य प्राप्त हुने गरी पाठ्यक्रमका सबै विषयवस्तु समेटेर पाठ्यक्रमद्वारा निर्दिष्ट मूल्याङ्कन प्रक्रिया अपनाई मूल्याङ्कनका साधनका रूपमा परीक्षालाई प्रयोगमा ल्याउन विशिष्टीकरण तालिकाको महत्त्वपूर्ण भूमिका रहेको हुन्छ । परीक्षा सञ्चालन गर्नु अगाडि प्रश्नपत्रहरू तयार गर्दा कुन एकाइ वा पाठबाट कुन प्रकारको प्रश्न सोध्ने, कुन उद्देश्यको मूल्याङ्कन गर्न कस्तो प्रश्नपत्र निर्माण गर्ने भन्ने पक्षमा हरेक शिक्षकले परीक्षा सञ्चालन गर्नु अगाडि माथि उल्लिखित कुराहरू समावेश गरी तयार पारिने तालिकालाई नै विशिष्टीकरण तालिका भनिन्छ । यसरी उक्त तालिकामा पाठ्यक्रमका उद्देश्य, विषयवस्तु, अङ्क भार, समय आदिलाई ख्याल गरी कुन एकाइबाट कस्ता र कति ओटा प्रश्नहरू सोध्ने, कुन प्रश्न कति अङ्कको राख्ने, कुन प्रश्नलाई कति समय दिने, प्रश्नमा ज्ञान, सिप र उच्च क्षमतालाई कुन कुन प्रश्नबाट मूल्याङ्कन गर्ने जस्ता कुराहरू समावेश गरिएको हुन्छ । विशिष्टीकरण तालिका नमुना प्रश्नपत्र निर्माण कर्ता र उत्तर पुस्तिका परीक्षण कर्ताका लागि एक प्रकारको मार्ग दर्शन वा निर्देशिका पनि हो । त्यस्तै शिक्षकले शिक्षण प्रक्रिया सञ्चालन गर्दा पनि कुन विषयवस्तु, कसरी, कुनै उद्देश्य प्राप्तिका लागि गर्ने भन्ने मार्ग निर्देश पनि यस तालिकाले गर्दछ ।

विशिष्टीकरण तालिकाले शिक्षक तथा प्रश्नपत्र निर्माण कर्तालाई प्रश्नपत्र बनाउँदा विषयवस्तुगत वैधता निर्धारण गर्न निर्देशित गर्दछ । यसमा पाठ्यक्रमको उद्देश्यअनुसार परीक्षा र मूल्याङ्कन प्रतिबिम्बित भएको हुन्छ । परीक्षाको स्तरीयता, एकरूपता र वैधताका लागि विशिष्टीकरण तालिकाले महत्त्वपूर्ण भूमिका खेलेको हुन्छ । यसमा सिकाइका सम्पूर्ण पक्ष समेटिएको हुनुपर्छ । पाठ्यक्रमका सम्पूर्ण क्षेत्रबाट प्रश्न निर्माण गर्न सकिने गरी ज्ञान, बोध र अन्य तहका प्रश्नहरू निर्माण गर्न, प्रश्न सङ्ख्या, समय र अङ्क निर्धारण गर्न तथा मूल्याङ्कन गर्ने प्रक्रियासमेतलाई निर्धारण गर्ने हुँदा शिक्षण सिकाइ प्रक्रियामा यसको अहम् भूमिका रहेको हुन्छ ।

कुनै पनि विषयको पाठ्यक्रमअनुसार विशिष्टीकरण तालिका फरक फरक ढङ्गले निर्माण गर्न सकिन्छ । त्यस्तै विषयको प्रकृति र स्वरूपअनुसार पनि विशिष्टीकरण तालिका निर्माण हुन सक्छ । सामान्यतया विशिष्टीकरण तालिका निर्माण गर्दा निम्न लिखित कुराहरूमा विचार गर्न आवश्यक हुन्छ :

- (क) पाठ्यक्रमका साधारण र विशिष्ट उद्देश्यहरू (ज्ञान, सिप अभिवृत्ति पक्ष)
- (ख) विषयवस्तुका क्षेत्र र विधाहरू
- (ग) सिकाइका विभिन्न तहहरू सम्झाइ, बुझाइ, प्रयोग, विश्लेषण, संयोजन आदि पक्षहरू
- (घ) पाठ्यक्रमद्वारा निर्दिष्ट पाठ्यभार र विषयवस्तुको व्यापकता
- (ङ) परीक्षामा सोधिने प्रश्नका प्रकार, प्रश्नको स्तर, प्रश्न सङ्ख्या, अङ्कभार र समय
- (च) प्रश्न निर्माणका लागि स्पष्ट मार्ग निर्देशन
- (छ) विशिष्टीकरण तालिकाअनुसारको नमुना प्रश्नपत्र एवम् त्यसको उत्तर कुञ्जिका ।

२. प्रश्नपत्र निर्माण गर्दा प्रयोग हुने मुख्य क्रियापदहरू

प्रश्नपत्र निर्माण गर्दा प्रश्नलाई मापनीय, वस्तुगत, विश्वसनीय र वैध बनाउन धेरै कुरामा ध्यान पुऱ्याउन आवश्यक हुन्छ । त्यस्तै ज्ञान, बोध र अन्य तहका प्रश्नहरू निर्माण गर्न निश्चित क्रियापदहरूको प्रयोग गर्नुपर्दछ । तसर्थ प्रश्नपत्र निर्माण गर्दा कुन तहको प्रश्नमा कस्ता क्रियापद प्रयोग गर्न उपयुक्त भन्ने जानकारीका लागि यहाँ केही क्रियाहरू उदाहरणस्वरूप प्रस्तुत गरिएको छः

- (क) ज्ञान तहका लागि : ज्ञान तहका प्रश्नमा विषयवस्तुको ज्ञानलाई जोड दिइने हुनाले त्यसअनुरूपका क्रियापदहरू राखी प्रश्न निर्माण गर्नुपर्दछ । जस्तै: परिभाषा दिनु, व्याख्या गर्नु, पहिचान गर्नु, सूची तयार गर्नु, तुलना गर्नु, नाम दिनु, रेखाङ्कन गर्नु, उल्लेख गर्नु, लेख्नु आदि ।
- (ख) बोध तहका लागि : कुनै पनि विषय अध्ययन गरेर, सुनेर वा पढेर बुझ्ने क्षमता वा सिप नै बोध गर्ने क्षमता पनि यसमा पर्दछ । तसर्थ यस खालको प्रश्नमा छुट्याउनु, देखाउनु, छान्नु, सूचित गर्नु, रूपान्तर गर्नु, निर्णय दिनु, पुष्टि गर्नु, उदाहरण दिनु, व्याख्या गर्नु, तुलना गर्नु जस्ता क्रियापद प्रयोग गरी प्रश्न निर्माण गर्नुपर्दछ ।
- (ग) अन्य तह : ज्ञान, बोधभन्दा उच्च दक्षता र व्यावहारिक सिपसँग सम्बन्धित प्रश्न तहलाई यहाँ अन्य तह भनिएको हो । यस तहमा सामान्य ज्ञान र बुझ्नेभन्दा उच्च दक्षता र क्षमताको परीक्षण गरिने हुनाले त्यस्तै खालका क्रियापदहरू प्रश्नपत्रमा प्रयोग गरिनुपर्दछ । जस्तै: परिवर्तन गर्नु, प्रदर्शन गर्नु, खोज गर्नु, सुधार गर्नु, तयार गर्नु, सम्बन्ध देखाउनु, समाधान गर्नु, विभाजन गर्नु, फरक देखाउनु, छनोट गर्नु, विस्तार गर्नु, निर्माण गर्नु, पुनलेखन गर्नु, सारांश लेख्नु, विवेचना गर्नु, विश्लेषण गर्नु, समीक्षा गर्नु, पुष्टि गर्नु, मूल्याङ्कन गर्नु, छलफल गर्नु, चित्र बनाउनु, सिर्जना गर्नु आदि ।

३. विशिष्टीकरण तालिकाको प्रयोग

वर्तमान मूल्याङ्कन प्रक्रियामा सुधार गरी पाठ्यक्रमको मूल्याङ्कन प्रक्रियाअनुरूप विशिष्टीकरण तालिका निर्माण गर्नु विशिष्टीकरण तालिकाअनुसार नमुना प्रश्नपत्र बनाई परीक्षा सञ्चालन गर्ने र तदनुरूप शिक्षक तथा विद्यार्थीहरूमा यसको प्रयोग गर्दै जाने बानी बसाल्नु आज अपरिहार्य भइसकेको छ । पाठ्यक्रमले निर्धारण गरेका लक्ष्य तथा उद्देश्य पूरा गर्नका लागि विशिष्टीकरण तालिकाको निर्माण गरी सम्पूर्ण पक्षलाई समेट्ने गरी प्रश्नपत्र तयार गरी सोअनुसार परीक्षा सञ्चालन एवम् परीक्षण र पृष्ठपोषण गर्न अत्यावश्यक भएकाले यसको महत्त्वपूर्ण भूमिका रहेको छ । मूलतः विशिष्टीकरण तालिकाको प्रयोग निम्न लिखित कार्यका लागि गर्न सकिन्छ :

- (क) योजना निर्माण गर्न : हरेक प्रकारका शैक्षणिक योजना निर्माण गर्न विशिष्टीकरण तालिकाले सहयोग पुऱ्याउँछ । विद्यार्थीहरूका सिकाइ उपलब्धि मापन गर्न आवश्यक मूल्याङ्कन सामग्री कस्तो खालको, कति भारको हुने र प्रश्न सङ्ख्या जस्ता कुराहरू अध्यापन योजनामा राख्न सहयोग पुग्ने हुँदा मूल्याङ्कनको अभिन्न अङ्गका रूपमा योजना निर्माणमा विशिष्टीकरण तालिकाको प्रयोग गर्नुपर्दछ ।
- (ख) उपयुक्त प्रश्नपत्रको निर्माण गर्न : एक निश्चित समयावधिभित्र पाठ्यक्रम वा उद्देश्यअनुरूप विद्यार्थीहरूका सिकाइ उपलब्धि मूल्याङ्कन गर्न सिकाइका तहअनुरूप प्रश्नहरूका निश्चित प्रकार र सङ्ख्या, अङ्क भार, समय आदि यसमा राखिने हुँदा प्रश्नपत्र निर्माण गर्न यसले सघाउँछ । तसर्थ मूल्याङ्कनलाई प्रभावकारी रूपमा प्रयोग गर्न यसले सघाउँछ ।
- (ग) विद्यार्थीहरूको सिकाइमा अभिवृद्धि गर्न : यस तालिकामा सिकाइका कुन कुन तहहरूलाई मापन गर्ने र हरेक तहका सिकाइलाई कति भार दिन भन्ने जस्ता कुराहरू राखिएको हुन्छ । तसर्थ शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापमा यी कुराहरूलाई सामञ्जस्य कायम गराउन सकिएमा विद्यार्थीको सिकाइमा अभिवृद्धि हुन जान्छ । यस तालिकामा ज्ञान, बोध, व्यावहारिक सिप तथा उच्च दक्षतामापन गर्ने गरी प्रश्नहरू तहअनुसार निर्माण गर्ने प्रक्रिया उल्लेख हुने हुनाले पनि यस तालिकाको प्रयोग सही रूपमा भएमा विद्यार्थीको सिकाइ अभिवृद्धिमा सहयोग पुग्न जान्छ ।

माथि उल्लेख गरिएका आधारमा बुँदागत रूपमा विशिष्टीकरण तालिकाले शिक्षक, विद्यार्थी र प्रश्नपत्र निर्माण कर्तालाई परीक्षा र मूल्याङ्कन कार्य सञ्चालन गर्न निम्नानुसारको सहयोग पुऱ्याउँछ :

- पाठ्यक्रमका उद्देश्य एवम् विषयवस्तुका सम्पूर्ण क्षेत्र र विधा समेटेर प्रश्न निर्माण गर्न
- समय, पूर्णाङ्क तथा प्रश्न सङ्ख्या यकिन गर्न
- कुन विधा वा क्षेत्रबाट कस्ता र कति प्रश्न निर्माण गर्ने भन्नेबारेमा निर्देश गर्न
- सबै सिप र दक्षता समेट्ने गरी प्रश्नपत्र निर्माण गर्न
- प्रश्नपत्र निर्माणकर्ता र शिक्षकलाई पथ प्रदर्शन गर्न

- प्रश्नपत्रलाई व्यवस्थित बनाई एकरूपता ल्याउन
- परीक्षामा विश्वसनीयता ल्याउन र विद्यार्थी विद्यार्थीबिचको उपलब्धि तुलना गर्न
- पाठको उद्देश्य र विद्यार्थीको उपलब्धिका बिच तुलना गर्न
- विद्यार्थीमा सम्पूर्ण क्षेत्र र विधा समेटेर पढ्ने बानीको विकास गर्न
- शैक्षणिक योजना निर्माणमा मूल्याङ्कनका प्रश्न तय गर्न यसरी माथि उल्लेख भएका बुँदाले विशिष्टीकरण तालिकाको प्रयोग र महत्त्वलाई स्पष्ट पार्दछ ।

३. आधारभूत तह (कक्षा ४-५) को विद्यार्थी प्राप्ताङ्कको श्रेणी निर्धारण

आधारभूत तह (कक्षा ४-५) को पाठ्यक्रम २०६५ अनुसार कक्षा ४ र ५ को ५० प्रतिशत निरन्तर मूल्याङ्कन पद्धति र निर्णयात्मक मूल्याङ्कन प्रणालीमार्फत गरिने व्यवस्था रहेको छ ।

DRAFT

लिखित परीक्षाका लागि विशिष्टीकरण तालिका

विषय : अनिवार्य नेपाली
पूर्णाङ्क : ७०

कक्षा : ५
समय : २ घण्टा १० मिनेट

क्र.सं	क्षेत्र (पढाइ र लेखाइ)	विधा / परीक्षणीय पक्ष	ज्ञान	बोध	व्यावहारिक सिप	उच्च दक्षता	प्रश्न सङ्ख्या, अङ्क भार र समय			स्पष्टीकरण
							जम्मा प्रश्न	उत्तर दिनुपर्ने प्रश्न सङ्ख्या	अङ्क भार	
१.	शब्दभण्डार	अर्थ लेखन	१				१	१	४	पाठमा प्रयोग भएका कुनै ४ ओटा शब्दको अर्थ दिई जोडा मिलाउन लगाउने ।
		शब्द ज्ञान/शब्द पहिचान	१				१	१	२	कोष्ठकबाट मिल्दो उस्तै अर्थ आउने शब्द २, उल्टो अर्थ आउने शब्द २ को पहिचान गर्न लगाउने ।
		वाक्यमा प्रयोग			१		१	१	४	पाठमा प्रयुक्त शब्द २, निपात १ र अनुकरणात्मक १ गरी ४ ओटा शब्द दिई वाक्यमा प्रयोग गर्न लगाउने ।
२.	हिज्जे (वर्णविन्यास) र लेख्य चिह्न	शुद्धीकरण			१		१	१	३	एउटा शब्दमा एउटा मात्र त्रुटि पर्ने गरी ह्रस्व, दीर्घ, मिल्दो वर्ण, चन्द्रविन्दु, शिरविन्दु र हलन्त नभिलेको वाक्य दिई शुद्ध पारी लेखन लगाउने वा माथिकै मध्ये शुद्ध शब्द छान्नका लागि तिन ओटा विकल्प भएको बहुवैकल्पिक ६ ओटा प्रश्न सोध्ने ।
		लेख्य चिह्नको प्रयोग			१		१	१	२	पूर्णविराम, अल्पविराम, प्रश्नवाचक, उद्धरण र विस्मयादिबोधकमध्ये कुनै ४ ओटा लेख्य चिह्न नराखेको वाक्य दिई उपयुक्त लेख्य चिह्न प्रयोग गर्न लगाउने ।
३.	व्याकरण	पदसङ्गति			१		१	१	३	लिङ्ग, वचन, पुरुष र आदर नभिलेका ३ सरल वाक्य दिई पदसङ्गति मिलाई लेखन लगाउने ।

		क्रियाका काल				१	१	२	कोष्ठकमा मिल्दो ३ ओटा विकल्प दिई सामान्य वर्तमान/सामान्य भूत/सामान्य भविष्यत् कालका मिल्दो क्रिया छान्नुपर्ने २ ओटा वाक्य दिई खाली ठाउँ भर्न लगाउने ।	
४.	बोध (अदृष्टांश निर्देशित)	बोध प्रश्नोत्तर (भित्तेपात्रो, घरायसी चिठी, निवेदन, सूचना विवरण, समाचार)	२			३	२	१०	भित्तेपात्रो, सूचना विवरण, समाचारबाट १ र घरायसी चिठी, निवेदनबाट १ गरी २ प्रश्न सोधी एक्को उत्तर दिन लगाउने (त्यसका लागि एक वा दुई वाक्यमा उत्तर आउने खालका कुनै ५/५ प्रश्न सोधने)	
५.	पाठगत बोध (दृष्टांश)	कथा,कविता, जीवनी, प्रबन्ध,संवाद (सन्दर्भमा आधारित छोटो उत्तरात्मक)	२			२	२	२०	कथा, कविता, जीवनी, प्रबन्ध, संवादमध्येबाट २ ओटा अंश उद्धृत गरी कथाबाट घटना वर्णन, पात्र पहिचान, मूल भाव वा सन्देश, कविताबाट विषयवस्तु, मूल भाव वा सन्देश, जीवनीबाट घटना वर्णन र विषयवस्तु, प्रबन्धबाट मूल भाव र विषयवस्तु, संवादबाट पात्र पहिचान, मूल भाव वा सन्देश सम्बन्धी कम्तीमा १ वा २ वाक्यमा उत्तर दिने खालका ५ ओटा प्रश्न सोधने ।	
६.	निर्देशित रचना	व्यावहारिक लेखन				१	२	१	५	नमुना दिई व्यावहारिक लेखन (शुभकामना पत्र, सूचना, निमन्त्रणा पत्र, चिठी) बाट कुनै दुई प्रश्न सोधने र कुनै एक्को मात्र उत्तर दिन लगाउने
७.	स्वतन्त्र रचना	(क) चित्र/ पोस्टर/ अनुभव वर्णन				१	१	१	५	चित्र/ पोस्टर/ अनुभव वर्णन गर्न १ प्रश्न साधने र एक अनुच्छेदमा वर्णन गर्न लगाउने

		(ख) प्रबन्ध लेखन				१	२	१	१०	कुनै ३ शीर्षक दिई कुनै एक शीर्षकमा १५० शब्द सम्ममा प्रबन्ध लेखन लगाउने
									७०	

सुनाइ र बोलाइको प्रयोगात्मक मूल्याङ्कनका लागि विशिष्टीकरण तालिका

क्र.सं.	क्षेत्र	परीक्षण सामग्री	परीक्षणिय पक्ष	अङ्कभार
१.	सुनाइ	रेडियो, क्यासेट, मोबाइल वा अन्य विद्युतीय सामग्रीबाट समाचार, संवाद, साहित्यिक अभिव्यक्ति, वा अन्य सन्देशमूलक गद्यांश सुनाएर स्तरानुसारका प्रश्नहरू सोधी उत्तर भन्न लगाउने	(क) श्रुतिबोध (अर्थ बोध र भाव बोध) सम्बन्धी प्रश्नोत्तर	१०
		पाठभित्रको २५-३० शब्दसम्मको कुनै अनुच्छेद सुनाएर त्यसमा प्रयुक्त शब्दको अर्थ, सन्दर्भ, तथा बोध प्रश्नहरू सोधी उत्तर भन्न लगाउने	(ख) श्रुतिबोध	५
२.	बोलाइ	कुनै एक गद्यांश दिई त्यसमा प्रयुक्त शब्दको उच्चारण गर्न लगाई परीक्षण गर्ने	(क) शुद्धोच्चारण	५
		पाठको अनुच्छेद वा कविताको पङ्क्ति दिई सस्वर वा लययुक्त वाचन गर्न लगाउने	(ख) गति, यति, लय मिलाई शुद्धसँग वाचन	५
		कुनै विषयवस्तु, चित्र, परिवेश दिएर मौखिक वर्णन गर्न लगाउने वा जानेसुनेको कुनै कथा वा कसैको जीवनी भन्न लगाउने	(ग) हाउभाउपूर्ण बोलाइ/मौखिक बोलाइ	५
		जम्मा		३०

द्रष्टव्य : १.सुनाइ, बोलाइ, पढाइ र लेखाइको मूल्याङ्कनका लागि १०० मा गिड बनाइएको भए पनि पाठ्यक्रममा ५० प्रतिशत निरन्तर मूल्याङ्कन र ५० प्रतिशत निर्णयात्मक मूल्याङ्कनको व्यवस्था भएकाले त्यसलाई ५० अङ्कमा रुपान्तरण गरेर मूल्याङ्कन गर्नुपर्ने छ । सुनाइ, बोलाइ, पढाइ, लेखाइ सिपको ५० प्रतिशत मूल्याङ्कन निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कनका आधारमा गर्नुपर्ने छ ।

२.(क) ज्ञान : यसमा प्रारम्भिक सिकाइका कुराहरू पर्दछन् । विशिष्ट तथ्य, पुनःस्मरण, प्राप्त सूचना र प्रतिक्रियाको मूल्याङ्कन गर्ने खालका प्रश्नहरू यसअन्तर्गत सोधिने छन् ।

(ख) बोध : विद्यार्थीले सिकेका कुराहरूको व्याख्या र वर्णन गर्ने क्षमताको मूल्याङ्कन गर्ने खालका प्रश्नहरू यसअन्तर्गत सोधिने छन् ।

- (ग) व्यावहारिक सिप : यसमा प्रयोग गर्ने र संयोजन गर्ने जस्ता व्यावहारिक क्षमता सम्बन्धी प्रश्नहरू सोधिने छन् ।
(घ) उच्च दक्षता : विचारको संयोजन र मूल्याङ्कन गर्ने क्षमता सम्बन्धी प्रश्नहरू यसअन्तर्गत सोधिने छन् ।

DRAFT

लिखित परीक्षाका लागि विशिष्टीकरण तालिकाअनुसारको नमुना प्रश्नपत्र
कक्षा ५

विषय : अनिवार्य नेपाली

समय : २ घण्टा १० मिनेट

पूर्णाङ्क : ७०

तलका सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् ।

१. तल दिइएका शब्द र अर्थलाई जोडा मिलाई कापीमा लेख्नुहोस् । १X४= ४

शब्द	अर्थ
वाणी	आली, छेउ
अहिंसा	केटी
डिल	उत्साह
प्रेरणा	बोली
	अहित
	काटमार नगर्ने काम

२. कोष्ठकबाट मिल्दो शब्द छानी खाली ठाउँ भर्नुहोस् । ०.५X४= २

- (क) लक्ष्य शब्दको उस्तै अर्थ दिने शब्द.....हो । (टाढा, उद्देश्य, नाम)
(ख) प्रश्न शब्दको उल्टो अर्थ दिने शब्द.....हो । (उत्तर, छलफल, कर)
(ग) किसान शब्दको उस्तै अर्थ दिने शब्द.....हो । (कृषक, मानिस, रोपार)
(घ) साँझ शब्दको उल्टो अर्थ दिने शब्द.....हो । (दिन, बिहान, रात)

३. तलका शब्दको अर्थ स्पष्ट हुने गरी वाक्यमा प्रयोग गर्नुहोस् । १X४= ४

विश्वास, त, समाधान, जुरुक्क

४. तलको वाक्यमा प्रयोग भएका अशुद्ध शब्दलाई शुद्ध पारी सार्नुहोस् । ३

उमाकि दीदी आखाको शबै खालको उपचार गर्ने सस्थामा काम गर्छिन ।

५. तलका वाक्यहरूमा छुटेका लेख्य चिह्न राखी लेख्नुहोस् । ०.५X४= २

- (क) आजको मेरो परीक्षा धेरै राम्रो भयो
(ख) भरे म यो कुरा भाइ बहिनी र आमालाई सुनाउँछु ।
(ग) तिम्रो परीक्षा कस्तो भयो
(घ) ओहो उसको परीक्षा त नराम्रोसँग बिग्रेछ ।

६. तलका वाक्यलाई पदसङ्गति मिलाएर लेख्नुहोस् । १X३

- (क) रमा एकलै विद्यालय जान्छ ।
(ख) हामी एउटै कक्षामा पढ्छ ।
(ग) उमा र गीता एकदमै मिल्ने साथी हो ।

७. कोष्ठकबाट मिल्दो क्रियापद छानी वाक्य पूरा गर्नुहोस् । १X२ = २

- (क) मैले हिजो बजारबाट नयाँ कपडा। (किन्छु / किनेँ / किन्ने छु)
(ख) म आजको गृहकार्य आजै। (गर्छु / गरेको थिएँ / गराउने छु)

८. तलको चिठी पढी सोधिएका प्रश्नहरूको छोटो उत्तर दिनुहोस् : २X५= १०

मुस्ताङ २०७४।०२।२०
प्यारी बहिनी सरिता शुभाशीर्वाद ।
यता सबैतिर सन्धै छ । तिमी पनि सन्धै हौली । हिजोआज पढाइ कस्तो चल्दै छ । मामाले भन्नुभएको तिमी हिजोआज जुन बेलामा पनि टिभी मात्र हेर्ने गर्छ्यौं रे । केही समय समाचार र रमाइलो कुरा त हेर्ने पछि तर गृहकार्य सकेपछि मात्र टिभी हेर्ने गर्नुपर्छ । अहिले मिहिनेत गरेर पढे मात्र पछिलाई राम्रो हुन्छ । आमाबुवाले भनेको मान्नु असल छोराछोरीको कर्तव्य हो । तिमी आफैँ असल छ्यौ । आजलाई यत्ति नै । पछि म मामाघर आउँदा भेटेर धेरै कुरा गरौंला ।
तिमीलाई माया गर्ने दिदी श्रद्धा शर्मा

प्रश्नहरू:

- (क) माथिको चिठी कसले कसलाई लेखेको हो ?
(ख) सरिताको बानी कस्तो छ ?
(ग) चिठी कहाँबाट कहिले लेखिएको छ ?
(घ) श्रद्धाले सरितालाई कुन बेला मात्र टिभी हेर्ने सल्लाह दिएको छन् ?

(ड) श्रद्धाले सरितालाई किन चिठी लेखिन् ?

अथवा

तलको भित्तेपात्रो पढी सोधिएका प्रश्नहरूको छोटो उत्तर दिनुहोस् : $2 \times 5 = 10$

माघ २०७३		नेपाल संवत् १९३७			Jan/Feb 2017	
आइत	सोम	मंगल	बुध	बिही	शुक्र	शनि
SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
व्रतवन्ध गृहर्तः १६ गते । विवाह गृहर्तः ३, ८, ९, ११, १९, २०, २३ र २४ गते ।						द्वितीया माघी पर्व १ 14
तृतीया २ 15	चतुर्थी ३ 16	पञ्चमी ४ 17	षष्ठी ५ 18	सप्तमी ६ 19	अष्टमी ७ 20	नवमी ८ 21
दशमी ९ 22	एकादशी १० 23	द्वादशी ११ 24	त्रयोदशी १२ 25	चतुर्दशी १३ 26	औंसी १४ 27	प्रतिपदा होकिम होकार १५ 28
द्वितीया १६ 29	तृतीया १७ 30	चतुर्थी १८ 31	वसन्त पञ्चमी पूजा सरस्वती १९ 1	षष्ठी २० 2	सप्तमी २१ 3	अष्टमी २२ 4
नवमी २३ 5	दशमी २४ 6	एकादशी २५ 7	द्वादशी २६ 8	त्रयोदशी २७ 9	पुर्णिमा सरस्वती व्रत समाप्ती २८ 10	प्रतिपदा २९ 11

प्रश्नहरू :

- यो कुन महिनाको पात्रो हो ?
- यो कति सालको पात्रो हो ?
- १६ गते कुन दिवस परेको छ ?
- सरस्वती पूजा कति गते र कुन वार परेको छ ?
- २०६३ साल फागुन १ गते कुन वार पर्छ ?

९. तलका प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् : $2 \times 10 = 20$

(क) किसानको रहर कविताको तलको अंश पढी सोधिएका प्रश्नहरूको छोटो उत्तर लेख्नुहोस् : $2 \times 5 = 10$

काँधको शोभा हलो र जुवा हातमा कोदाली
जीवन धान्न गर्नु नै पर्ने उकाली ओराली
छुपु र छुपु हिलोमा धान रोपेर छोडौंला

बनाई कुलो रोपेर पानी आएर गोडौंला
 भनेर सानी पटुकी रातो बाँधेर भरेकी
 धमिलो खोला बाढीले होला कसरी तरेकी
 गालामा साना पसिना दाना मोती भैँ खुलेकी
 घाम र पानी, भोक र तिर्खा कसरी भुलेकी
 (क) खेती गर्न कुन कुन सामग्रीको प्रयोग हुन्छ ?
 (ख) किसानहरू कसरी खेती गर्छन् ?
 (ग) सानीले तरेको खोला कस्तो छ ?
 (घ) सानीले के के भुलेकी छन् ?
 (ङ) किसानले किन उकाली ओराली गर्नुपर्छ ?

(ख) सबैभन्दा ठुलो भक्त कथाको तलको अंश पढी सोधिएका प्रश्नहरूको छोटो उत्तर लेख्नुहोस् :
 २×५ = १०

उकालो चढ्दा कतै गोडामा ठेस लाग्थ्यो । कतै गोडा चिप्लिन खोज्थे । घँटाको पानी छर्चल्किएर पोखिएला भनेर नारद एकदम सजग थिए । आफ्नो काम पुरा गरी नारद फर्केर आए र हात जोडी विष्णुको अगाडि उभिए । विष्णुले भने, “तिमी सफल बनेर फर्क्यौं तर पहाड चढेर फेदीमा आइपुगुन्जेल तिमिले मलाई कतिचोटि सम्झ्यौ त ।” नारदले भने, “पानी छर्चल्किएर पोखिएला कि भनेर म होसियार थिएँ । मेरो ध्यान घँटा र पानीमा मात्र थियो । त्यसैले त्यतिन्जेल मैले हजुरलाई एकचोटि पनि सम्झन सकिनँ ।” विष्णुले भने, “त्यो कृषक कडा परिश्रम गर्छ तैपनि ऊ मलाई बेलाबेलामा सम्झेरहन्छ । उकालो ओरालो गर्दा तिमिले त मलाई एकपल्ट पनि सम्झेनौ ।” विष्णुको अगाडि नारद नतमस्तक भए । दुवै हात जोडी उनले विष्णुसँग विन्ती गरे, “प्रभु मैले हजुरको कुरा बुझेँ । जसले सांसारिक भ्रमेलामा पनि हजुरलाई सम्झन सक्छ, त्यो नै हजुरको सबैभन्दा ठुलो भक्त हो ।”

प्रश्नहरू

- (क) नारद के पोखिएला भनेर सजग थिए ?
 (ख) नारदले भगवान् विष्णुलाई कतिपटक सम्झिए ?
 (ग) किसान कस्तो व्यक्ति हो ?
 (घ) नारद किन नतमस्तक थिए ?
 (ङ) माथिको अनुच्छेदको मुख्य सन्देश के हो ?

१०. तलकामध्ये कुनै एक प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् : १X५= ५

तल दिइएको निमन्त्रणा पत्रको नमुना हेर्नुहोस् । त्यस्तै तरिकाले आफ्नै जन्म दिनको दिन आफ्नो मिल्ने साथीलाई निम्ता दिने निमन्त्रणा पत्रको नमुना तयार पार्नुहोस् :

श्री प्यारो मित्र उदित कर्णज्यू,

मुगु बजार, मुगु ।

हार्दिक निमन्त्रणा

मिति: २०७४।०२।२५ का दिन मेरी प्यारी बहिनी आस्थाको जन्म दिन परेकाले बेलुकी ६ बजे मेरो घरमा उपस्थित भई शुभकामना दिनका लागि हार्दिक निमन्त्रणा गर्दछु ।

प्रार्थी :

जगतमान श्रेष्ठ

मिति: २०७४।०२।२४

वा

तल दिइएको समाचार राम्ररी पढ्नुहोस् । त्यस्तै तरिकाले आफ्नो विद्यालयको वातावरण सरसफाई गरिएको एउटा कार्यक्रमको समाचार लेख्नुहोस् ।

विद्यालयकाको वार्षिक उत्सव

आज मिति : २०७४ साल जेठ १५ गते श्री मिथिला आधारभूत विद्यालय, जनकपुरले आफ्नो २४ औं वार्षिक उत्सव धूमधामसँग मनायो । विद्यालयलाई धेरै सिँगारिएको थियो । उत्सवमा धेरै विशिष्ट व्यक्तिहरूको उपस्थिति थियो । विद्यालयका प्रधानाध्यापकले विद्यालयको थप विकास गर्ने कुरामा जोड दिनुभयो । त्यस समयमा धेरै किसिमका पुरस्कारहरू पनि बाँडिएका थिए । विद्यार्थीहरूले पनि विभिन्न किसिमका नाचगान गरेर आफ्नो प्रतिभा प्रदर्शन गरेका थिए ।

११. तलको चित्र हेरी त्यसमा देखिएका मुख्य मुख्य कुराहरूको वर्णन गर्नुहोस् । १X५= ५

१२. तलका मध्ये कुनै एक विषयमा प्रबन्ध लेख्नुहोस् । १०

(क) मेरो विद्यालय (ख) विद्यार्थी अनुशासन (ग) पानीको महत्त्व

उत्तर पुस्तिका परीक्षण कुञ्जिका

प्रस्तुत परीक्षण कुञ्जिका उत्तर पुस्तिका परीक्षणका लागि मार्गनिर्देशन मात्र हो । परीक्षकले वस्तुगत प्रश्नका उत्तर ठिक भएमा पूर्णाङ्क प्रदान गर्नुहोस् र वर्णविन्यास नमिलेमा विवेकपूर्ण ढङ्गले थोरै अङ्क घटाउनुहोस् । उत्तरअनुसार लेखनको स्तरीयता हेरी अङ्क दिनुहोस् तर अङ्क दिँदा कन्जुस्याईं भने नगर्नुहोस् । स्तरअनुसार सही, स्पष्ट, उपयुक्त र स्तरीय मूल्याङ्कन गर्नुहोस् । उत्तरपुस्तिकाको परीक्षणका लागि यो कुञ्जिका मूल आधार भए पनि परीक्षकले उत्तरको स्तर हेरी विद्यार्थीले दिएको उत्तरमा मौलिकता भएमा विवेक पुऱ्याई अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

१. शब्दार्थ : दिइएका शब्दको सही जोडा मिलाएमा प्रति शब्द १ अङ्कका दरले ४ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् :

उत्तर :

वाणी बोली

अहिंसा काटमार नगर्ने काम

डिल छेउ

प्रेरणा उत्साह

२. शब्दज्ञान : कोष्ठकमा दिइएका शब्दहरूमध्ये मिल्ने शब्द छानेर खाली ठाउँ भरी पूरा गरिएको वाक्यलाई ०.५ का दरले अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

(क) उद्देश्य (ख) उत्तर (ग) कृषक (घ) विहान

३. वाक्यमा प्रयोग : अर्थ स्पष्ट हुने गरी वाक्यमा प्रयोग गरेको भए र वाक्यको बनोट पनि शुद्ध भए एक वाक्यका लागि एक अङ्कका दरले जम्मा ४ अङ्क प्रदान गर्ने । वर्णविन्यासमा देखिएका अशुद्धिमा स्वविवेक प्रयोग गर्नुहोस् ।

४. शुद्धीकरण :

(क) प्रति अशुद्धि सच्चाएबापत ०.५ का दरले अङ्क प्रदान गर्नुहोस् :

उत्तर : उमाकी दिदी आँखाको सबै खालको उपचार गर्ने संस्थामा काम गर्छिन्/गर्नुहुन्छ ।

५. वाक्यहरूमा छुटेका लेख्य चिह्न राखी शुद्ध पारी सारेमा प्रतिवाक्य ०.५ अङ्कका दरले २ अङ्क दिनुहोस् :

(क) आजको मेरो परीक्षा धेरै राम्रो भयो ।

(ख) भरे म यो कुरा भाइ, बहिनी र आमालाई सुनाउँछु ।

(ग) तिम्रो परीक्षा कस्तो भयो ?

(घ) ओहो ! उसको परीक्षा त नराम्रोसँग बिग्रेछ ।

६. पद सङ्गति मिलाएर वाक्यलाई पुनर्लेखन गरेको भए प्रतिवाक्य १ अङ्कका दरले ३ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् :

(क) रमा एकलै विद्यालय जान्छे/जान्छिन् ।

(ख) हामी एउटै कक्षामा पढ्छौं ।

(ग) उमा र गीता एकदमै मिल्ने साथी हुन् ।

७. कोष्ठकबाट मिल्दो क्रियापद छानेर वाक्य पूरा गरेमा प्रतिवाक्य १ अङ्कका दरले २ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् :

(क) मैले हिजो बजारबाट नयाँ कपडा किनेँ ।

(ख) म आजको गृहकार्य आजै गर्छु ।

८. बोध प्रश्नोत्तर : दिइएको चिठीमा व्यक्त विचारका भावनाभन्दा बाहिर नगई दिइएका प्रतिप्रश्नको शुद्ध, स्पष्ट, सरल एवम् छोटो उत्तरका लागि २ अङ्कका दरले जम्मा १० अङ्क दिनुहोस् ।

अथवा

भित्तेपात्रो पढी सोधिएका प्रश्नहरूको प्रश्नको शुद्ध, स्पष्ट, सरल र छोटो उत्तरका लागि २ अङ्कका दरले जम्मा १० अङ्क दिनुहोस् ।

९. सन्दर्भगत प्रश्नोत्तर :

सन्दर्भगत प्रश्नोत्तरको मूल्याङ्कनमा लागि प्रतिप्रश्नको शुद्ध, स्पष्ट, सरल उत्तरका लागि २ अङ्कका दरले जम्मा १० अङ्क दिनुहोस् ।

१०. दिइएको बधाई तथा शुभकामना पत्रको नमुना हेरी त्यस्तै तरिकाले आफ्नो कुनै साथीको जन्म दिनको एउटा शुभकामना पत्र तयार पारेको भए उत्तरको स्तरीयता हेरी ५ अङ्कसम्म प्रदान गर्नुहोस् ।

पत्रको मूल्याङ्कनमा निम्नलिखित कुरामा ध्यान दिनुहोस् :

(क) विषयवस्तुको प्रस्तुति	२
(ख) सम्बोधन, ढाँचा आदि	२
(ग) भाषिक शुद्धता	१

अथवा

दिइएको निमन्त्रण पत्रको नमुना हेरी त्यस्तै तरिकाले आफ्नो जन्म दिनको निम्तो पत्र तयार पारेको भए उत्तरको स्तरीयता हेरी ५ अङ्कसम्म प्रदान गर्नुहोस् :

निमन्त्रणा पत्रको मूल्याङ्कनमा निम्नलिखित कुरामा ध्यान दिनुहोस् :

(क) विषयवस्तुको प्रस्तुति	२
(ख) नाम लेख्ने ठाउँ, ठेगाना, निम्तो पत्रको ढाँचा आदि	२
(ग) भाषिक शुद्धता	१

अथवा

चिठी : चिठीको मूल्याङ्कनमा निम्नलिखित कुरामा ध्यान दिनुहोस् :

(क) प्रस्तुति (सम्बोधन, विषय, मिति, नाम, ठेगाना र खामको नमुना)	१
(ख) सम्बन्धित विषय वस्तु र प्रस्तुति	२
(ग) भाषा, शैली र मौलिकता	१
(घ) भाषिक शुद्धता (वर्णविन्यास, वाक्यगठन, चिह्नप्रयोग, पदसङ्गति)	१

अथवा

सूचना/समाचार : सूचना/समाचारको मूल्याङ्कनमा निम्नलिखित कुरामा ध्यान दिनुहोस् :

(क) सूचना/समाचारको शीर्षक	१
(ख) सम्बन्धित विषय वस्तु र प्रस्तुति	२
(ग) भाषा, शैली र मौलिकता	१
(घ) भाषिक शुद्धता (वर्णविन्यास, वाक्यगठन, चिह्नप्रयोग, पदसङ्गति)	१

११. चित्र वर्णन : चित्र वर्णनको मूल्याङ्कनमा निम्नलिखित कुरामा ध्यान दिनुहोस् :

(क) विषय वस्तु पहिचान र वर्णन	२
(ख) मौलिकता	२
(ग) भाषिक शुद्धता (वर्णविन्यास, वाक्यगठन, चिह्नप्रयोग, पदसङ्गति)	१

१२. प्रबन्ध : प्रबन्धको मूल्याङ्कनमा निम्नलिखित कुरामा ध्यान दिनुहोस् :

(क) विषयको परिचय र सुरुआत

१

(ख) विषयवस्तुको ज्ञान र प्रस्तुतीकरण

४

(ग) मौलिकता

३

(घ) निष्कर्ष

१

(ङ) भाषिक शुद्धता (वर्णविन्यास, वाक्यगठन, चिह्नप्रयोग, पदसङ्गति)

१

DRAFT

Primary Level English Test Specification Grid 2074

Introduction

The Basic Level (Grade 5) English Curriculum is based on language skills and aspects. The test specification grid of this course reflects the assessment part of the curriculum. It assists test item developers to design valid test items that will measure the students' achievements of the learning outcomes set in the curriculum. It also gives the type and number of test items required to assess a particular skill. Out of total 100 marks, 25 percent marks is allocated for each of the four language skills: listening, speaking, reading and writing. Listening and speaking skills are tested by conducting practical tests, whereas reading and writing skills are tested through the written tests. The language functions are tested under speaking, grammar is tested within writing skill, and vocabulary is tested within reading skill. For the students with visual, speech and hearing difficulties, alternative testing devices are suggested.

Full Marks: 100 Theory: 50 % Practical: 50%

Listening (25 Marks)	Speaking (25 Marks)	Reading (25 Marks)	Writing (25 Marks)
<p>Purpose To find whether the students have obtained the learning outcomes of listening mentioned in the Grade 5 English curriculum.</p> <p>Listening constructs The listening test at this level should focus mainly on 'specific information'. The language should be common everyday language with well graded and</p>	<p>Purpose To find whether the students have obtained the learning outcomes of speaking mentioned in the Grade 5 English curriculum.</p> <p>Speaking constructs The speaking test should test the following speaking constructs:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pronunciation • Stress and intonation • Fluency 	<p>Purpose To find whether the students have obtained the learning outcomes of reading mentioned in the Grade 5 English curriculum.</p> <p>Reading constructs The reading test at this level should focus mainly on 'specific information'.</p> <p>Number and types of texts 1. One seen text (1x5 = 5 Marks)</p>	<p>Purpose To find whether the students have obtained the learning outcomes of writing mentioned in the Grade 5 English curriculum.</p> <p>Writing constructs The writing test should test the following writing constructs:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Organization 2. Grammatical accuracy 3. Orthographic

<p>common vocabulary.</p> <p>Types of sound files Commands, short conversations/talks, reports, announcements, interviews, news, directions, stories, instructions, personal details, etc. <i>Note: The sound files to be used should be clearly articulated with normal speed of delivery.</i></p> <p>Number of sound files Four sound files/oral instructions carrying 5, 5, 5 and 10 marks, respectively should be used.</p> <p>Length of the sound file The length of the sound files must not exceed 2 minutes.</p> <p>Types of test items</p> <ol style="list-style-type: none"> Following instructions (Listen and do) 5 marks Listen and tick 5 marks Listen and draw 5 marks Listening 	<ul style="list-style-type: none"> Appropriateness of the expressions Clarity of expressions Language functions <p>(Each test item should aim at testing all the above mentioned constructs in totality.)</p> <p>Types of test items Each student at the beginning of speaking test should be asked some very simple questions to make the students feel comfortable. The question types will be as follows:</p> <p>1. Warm- up questions (Interview) 5 marks</p> <p>This section intends to make the students feel comfortable. The interview questions of this section will cover their names, family members, age, etc. At least five questions like the following should be asked:</p> <ul style="list-style-type: none"> What's your name? 	<p>(Approximately 100 words) <i>(Text types: Texts given in the textbook)</i></p> <p>2. Two unseen texts (2x10= 20 Marks) (Approximately 150 words) <i>(Text types: short and simple paragraphs, stories, letters, biographies, interviews, factual texts, simple diagrams, maps, charts, posters, descriptive and narrative texts)</i></p> <p>Types of test items</p> <p>A. Reading comprehension</p> <ol style="list-style-type: none"> Multiple choice Short answer-questions True/false Fill in the blanks Matching <p>B. Vocabulary</p> <ol style="list-style-type: none"> Matching, Finding opposite or similar words from the given text/s. 	<p>convention (spelling, punctuation, handwriting, wording, numbers, etc.)</p> <p>4. Creativity and originality</p> <p><i>(Note: Each test item should aim at testing all the above mentioned constructs in totality.)</i></p> <p>Types of test items</p> <p>1. Punctuation (3 Marks) Any three short sentences each containing two punctuation errors should be given.</p> <p>2. Controlled writing (1x 5 = 5 Marks) (combining, matching (e.g. questions with answers), correcting mistakes in given sentences, gap filling, etc.)</p> <p>3. Guided writing (1x 5 = 5 Marks) (parallel writing, making</p>
---	---	---	--

<p>comprehension 10 marks <i>Any one of the following test items can be used for the last sound file.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Fill in the blanks - Multiple choices - Very short answer questions - True/false <p>Instruction <i>Note: The instruction should be short and clear. Examples should be given in each test type.</i></p> <p>Number of test items and marks per item 20 test items should be used. The first three sound files/oral instructions will have five test items each. Each test item will carry 1 mark. The last sound file will have five test items each carrying 2 marks.</p> <p>Criteria for marking Listening tests taken by the</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Where do you live? • Which subject do you like most? • How many members are there in your family? • Who do you love most in your family? <p>2. Describing things/people/places/pictures 5 marks</p> <p>This section requires the students to describe a thing (such as the classroom), or a person (such as their head teacher), or place (such as their village) or picture (such as a family photo). For making it easy to score, the description can be limited to 5 sentences.</p> <p>3. Narrating events (daily activities, pictures) 5 marks</p> <p>This section requires the students to narrate events based on their daily activities; e.g. they can be</p>	<p><i>Note: Except short answer questions, the type of questions should not be repeated.</i></p> <p>Instruction The instruction should be short and clear.</p> <p>Criteria for marking Marking should be made as objective as possible.</p> <p>Time: 45 Minutes</p>	<p>sentences from the substitution table, etc.)</p> <p>4. Free writing (1x5 =5 marks) (about 100 words) For free writing, one of the items from the following should be given:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Personal letter or sick leave application b. Short simple dialogue c. Paragraph describing a person, place or thing <p>5. Grammar (7Marks) Items like articles, prepositions, question tags, degrees of adjectives, tense, pronouns, connectives, etc. appropriate for the students' level should be tested. The test items should be separate sentences with multiple choice, choosing the best option (fill in the gaps) or matching. Seven test items each carrying one mark should be asked.</p>
--	---	--	--

<p>students should be evaluated emphasizing their listening/grasping capabilities rather than their ability to write.</p> <p>Alternative test methods for students with visual difficulties For the students with hearing and speech difficulty and visual difficulty, a writing task or a reading task, whichever is suitable can be designed.</p> <p>Time: 45 Minutes</p>	<p>asked to describe what they did during the picnic or a wedding ceremony they have attended or they can be given a series of related pictures and asked to describe them in about five sentences.)</p> <p>4. Interpreting table/calendar/chart/time table, etc. 10 marks</p> <p>This section intends to test students' interpretation skill. They can be given a timetable, a calendar or a chart and they are asked to describe the information about it. They are expected to use the structure like: The table/chart/timetable shows..... According to this table....., etc. If the students feel difficulty in interpreting, they can be asked the questions such as: What does the table/chart/time table show? What time does the first bus</p>		<p>Instruction The instruction should be short and clear.</p> <p>Criteria for marking Writing constructs such as organization, grammatical accuracy, orthographic convention (spelling, punctuation, handwriting, wording, numbers, etc.), creativity and originality should be considered while marking.</p> <p>Time: 45 Minutes</p>
---	--	--	--

	<p>to Pokhara leave Kathmandu (if it's a bus schedule).</p> <p>Criteria for marking Scoring should be as objective as possible. Marks should be awarded considering: pronunciation, stress and intonation, fluency, appropriateness and clarity of expressions.</p> <p>Alternative test methods for students with visual difficulties For the students with hearing, speech, and visual difficulty, a writing task or a reading task, whichever is suitable can be designed.</p> <p>Time: 45 Minutes</p>		
<p><i>NOTE: As far as practicable questions of different levels, i.e. knowledge, understanding, skill and application need to be asked while designing test items of different skills and aspects.</i></p>			

**Curriculum Development Center
Sanothimi, Bhaktapur
Model Question
Based on the New Specification Grid 2073
(Listening)**

Subject: English
Time: About 20 minutes
Full Marks: 25

Maximum Marks: 25
Grade: v

Task 1: Listen and do The monitor/teacher gives the following commands to each individual student and observes whether he/she responds to them correctly. (5x1=5)

- a. Go to the door.
- b. Raise your right hand.
- c. Touch your right ear with your left hand.
- d. Bend down and touch your toes with your fingers.
- e. Stand easy and go to your seat.

Task 2: Listen and tick

You are going to hear a description of Mina and Dolma. Listen to the audio or your teacher, and tick the best options. You will hear the description twice. After the second listening, you will have 30 seconds to check your answers. There is an example at the beginning. (5x1=5)

Example	Dawa's mother is :	☒	30 years old	☐	45 years old
a.	Mina's mother has:	☐	brown hair	☐	black hair
b.	Dawa's mother has:	☐	a round face	☐	an oval face
c.	Mina's mother likes:	☐	coffee	☐	milk
d.	Dawa's mother has:	☐	two sisters	☐	one sister
e.	Mina' mother:	☐	goes to office	☐	stays at home

Task 3: Listen and draw (5x1=5)

You will hear a description of a house. Listen to the audio or your teacher, and draw the pictures according to the description. You will hear the description twice. After the second listening, you will have 30 seconds to check your answers. (5x1=5)

Task 4: Listening comprehension (5x2=10)

You are going to hear about Suprim. Listen to the audio or your teacher, and answer the questions using maximum four words. You will hear the description twice. After the second listening you will have 30 seconds to check your answers.

There is an example at the beginning. (5x2=5)

Example:	How old is Suprim?	11 years
a.	How many members are there in his family?	
b.	What time does Suprim wake up?	
c.	How far is his school from home?	
d.	When do they play games?	
e.	What does Lakpa like?	

DRAFT

**Curriculum Development Center
Sanothimi, Bhaktapur
Model Questions
Based on the New Specification Grid, 2071
(Speaking)**

Subject: English

Maximum

Marks: 25

Time: About 15 minutes per student

Grade: v

Note: Study the sheet carefully before you start speaking to your test-monitor.

Task 1: Warm-up questions (Interview)

(5 marks)

- a. What's your name?
- b. Where do you live?
- c. What does your father/mother do?
- d. Which subject do you like most?
- e. What do you do in the evening?
- f. Do you work at home? What do you do?

(Ask any five of the above questions.)

Task 2: Describing pictures

(5 marks)

Now I am going to show you a picture. Look at the picture and then describe it in about 5 sentences. Here is your picture. You can talk maximum two minutes. Start when you are ready.

Task 3: Narrating events**(5 marks)**

Tell me what you did yesterday in about 5 sentences. You have 1 minute time to think before speaking.

Task 4: Interpreting schedule**(10 marks)**

Now I am going to give you a bus schedule. Look at the schedule, and then interpret (describe) it in about 5 sentences. Here is your schedule. You can talk maximum two minutes. Start when you are ready.

ABC Bus Service			
Daily bus schedule			
Kathmandu			
Route	Departure time	Arrival time	Fare
Kathmandu - Pokhara	7 am	3 pm	Rs. 500
Kathmandu - Biratnagar	5 am	6 pm	Rs. 1200
Kathmandu - Bhairahawa	6 am	3 pm	Rs. 800
Kathmandu - Birgunj	8 am	3 pm	Rs. 600

Additional questions if necessary

- a. When does the bus to Pokhara leave?
- b. What is the bus fare from Kathmandu to Biratnagar?
- c. When does the bus to Birgunj leave?

Curriculum Development Center
Sanothimi, Bhaktapur
Model Question
Based on the New Specification Grid, 2073
(Reading and Writing)

Subject: English

Maximum

Marks: 50

Time: 1 hour and 30 minutes

Grade: 5

Candidates are required to show creativity in the answers wherever possible. The figures in the margin indicate full marks.

1. Read the following passage and do the tasks that follow. (5)

The crab saw the fish becoming less in the pond and it also saw the crane growing fatter. It began to wonder whether the crane was really helping the fish. So it asked the crane to take it to the other pond. The crane agreed to do so. It carried the crab and flew towards the rock. When the crane came near the rock, the crab saw the fish bones and knew that the crane was lying. The crab was very angry. It tightened its claws around the neck of the crane and snapped its head off. The crane died. The crab crawled back to the pond and told all the fish about the lies the crane had been telling.

- A. Choose the correct answer and write in the answer sheet. (2x1=2)
- (a) What did the crab see near the rock?
- i. the crane
 - ii. the bones of fishes
 - iii. fish
 - iv. the neck of the crane
- (b) Why did the crab tighten its claws?
- i. To kill the crane.
 - ii. To kill the fish.
 - iii. To fly towards the rock.
 - iv. To help the crane.
- B. Answer the following questions based on the above paragraph: (3x1=3)
- a. Who knew that the crane was lying ?
 - b. Why was the crab angry ?
 - c. Did the crane really help the fish ?
 - d.

2. Read the following passage and do the activities that follow. (10)

Wild birds are afraid of us. They fly away when we go near them. But it is easy to be friendly with any bird. You must be patient and must have plenty of time. You must not try to catch a bird or hurt it.

Karuna always feeds the birds which come to her garden. They are quite wild, but they are also hungry. At first, they were afraid of her. She used to put some food on the top of a wall for them. They waited until she went back into the house. Then they flew down to eat the food. After a few months, they sat on the wall waiting for her. They came nearer and nearer to her hand because there was food in her hand. Now some of the birds eat the pieces of bread out of her hand. She also considers herself fortunate by feeding the birds. She calls it the best service to God.

A. Find the words from the passage that are opposite in meaning to the following words. (1x5=5)

- i. far ii. difficult iii. impatient iv. bottom v. unlucky

B. Answer the following questions. (1x5=5)

- i. Why do wild birds fly away when we go near them?
- ii. Which birds does Karuna feed?
- iii. How are the birds which come to Karuna's garden?
- iv. Why did the birds fly down?
- v. What is the best service to God, according to Karuna?

3. Read the following passage and do the activities that follow. (10)

Once there lived a person who had a golden goose. It was named so because it laid a golden egg everyday. The person became rich because he got many eggs from the goose. But he was not satisfied with the wealth. Greed arose in him. One day he thought, "If I kill this goose, I can get all the eggs at a time and I will be the richest person soon. Only an egg a day is not enough for me."

This feeling of greed made him foolish and cruel. He killed the goose with a sharp knife and looked inside its body to collect many more eggs. But there were no eggs. Now he realized that he had made a great mistake. He wept bitterly. He remembered how the goose helped and had been kind to him; he remembered how it was living happily. The memory brought him pain. Later he could never be happy as he was before. He had committed a serious crime.

A. Match the words from column A with the correct information in column B.
(1x5=5)

Column A

- i. The goose
- ii. The man
- iii. The man's greed
- iv. The memory of the goose
- v. A knife

Column B

- a. was not satisfied with the gold.
- b. gave golden eggs.
- c. gave him pain.
- d. was used to kill the goose.
- e. was the cause of a crime.

C. Answer the following questions. (1x5=5)

- i. Why did the person become rich?
- ii. What made the person foolish and cruel?
- iii. Was the man greedy? How do you know?
- iv. When did the person realise that he had made a great mistake?
- v. When did the man cry bitterly?

4. Complete the following sentences choosing the right option from the bracket. (7)

- a. I have interesting book. (a/an)
- b. We a garden near our house. (has/have)
- c. Sabita was ill she could not go to school. (so/because)
- d. We are students, we? (are/aren't)
- e. Mahesh is than Anupa. (tallest/taller)
- f. There is an apple tree the middle of the garden. (at /in)
- g. Yesterday I met on the way. (them/they)

5. Rewrite the following sentences with correct spellings and punctuation marks. (3)

- a. He bought a pen a book and a ball
- b. can you help me
- c. They didnt come to help Me.

6. Combine the following pairs of sentences using the words given in the brackets. (5)

- a. Bikash can buy expensive clothes. He is rich. (because)
- b. I am tall. I cannot reach the fruit. (but)
- c. I found a ring. I was cleaning my room. (while)

- d. Bimala bought a book. She bought a ball. (and)
- e. They will meet Bina in the market. They will meet Sita in the market. (or)

7. Read the following paragraph about Maya and write a similar paragraph about yourself. (5)

Maya is a student. She is 12 years old. She studies in grade seven. She has two brothers. Her parents are teachers. They teach in the same school. Maya's favourite subject is English. She is not so good at mathematics so she has to study it hard. Maya does her homework in the evening. She goes to the market in the morning to buy a packet of milk. She likes milk very much. She loves animals. Therefore, she does not like to eat meat. She also thinks that meat is not good for health.

8. Describe your school in about 100 words. (5)

Best of Luck!

DRAFT

Marking Scheme (Listening)

Subject: English
Marks: 25
Time: About 20 minutes

Maximum
Grade: v

Task 1

This question carries 5 marks. Award 1 mark for each correct response. Minor grammatical errors should be ignored while marking.

Task 2

This question carries 5 marks. Award 1 mark for each correct answer. Minor grammatical errors should be ignored while marking.

Answers

Example	30 years old
a.	black hair
b.	an oval face
c.	milk
d.	two sisters
e.	stays at home

Audio script for task 2

Mina and Dawa are good friends. They live nearby. Mina's mother is tall but Dawa's mother is short. Mina's mother is 45 years old, but Dawa's mother is only 30. Mina's mother has black hair but Dawa's mother has brown hair. Mina's mother has a round face, but Dawa's mother has an oval face. Mina's mother likes milk, but Dawa's mother likes coffee. Mina's mother has only one sister, but Dawa's mother has two sisters. Mina's mother stays at home but Dawa's mother goes to office.

Task 3

This question carries 5 marks. There are five sentences in the task and each sentence requires a picture. Award 1 mark for each correct picture in the correct place.

Audio script for task 3

There is a house. It has a door in the center. Above the door there are two windows. There is a tree at the left corner of the house. The water tap is at the right corner of the house.

Task 4

This question carries 10 marks. Award 2 marks for each correct answer. Minor grammatical errors should be ignored while marking.

Answers

Example:	How old is Suprim?	11 years
a.	How many members are there in his family?	5 members
b.	What time does Suprim wake up?	6 a.m.
c.	How far is his school from home?	half an hour's walk
d.	When do they play games?	during interval
e.	What does Lakpa like?	singing

Audio script for task 4

My name is Suprim. I am 11 years old. I study in class five. I have two sisters, who are elder to me. My father and mother both work in the field. We have some cows and goats too. My sister and I help our parents when we have time. I wake up at 6 am everyday. My school starts at 10 o'clock. We always walk to school. It is half an hour's walk from home. During the interval, I play cricket, football and other games with my friends. I love my school and my friends. Lakpa and Binita are My best friends. Lakpa likes singing and Binita likes playing *ludo*.

DRAFT

Marking Scheme (Speaking)

Subject: English

Marks: 15

Time: About 15 minutes per student

Maximum

Grade: v

Task 1: Warm-up questions (Interview)

(5 marks)

This task is for making the students feel comfortable. This task includes 5 general questions carrying 1 mark each. Award 1 mark for each correct response considering the aspects such as pronunciation, stress and intonation, fluency, appropriateness of the expressions, etc.

Task 2

This task carries 5 marks. Students need to describe a school in about 5 sentences. Award 1 mark for a sentence considering the aspects such as pronunciation, stress and intonation, fluency, appropriateness of the expressions, etc.

Possible answer

This is a picture of a school. This is a big school. There is a bus in front of the school. There are many trees near the school. A boy is playing ball on the school ground.

Task 3

This task carries 5 marks. Students need to narrate their yesterday's activities in about 5 sentences. Award 1 mark for a correct sentence considering the aspects such as pronunciation, stress and intonation, fluency, appropriateness of the expressions, etc. The answers may vary.

Task 5

This task carries 10 marks. Students need to interpret the given schedule in about 5 sentences.

Award 2 marks for a correct sentence considering the aspects such as pronunciation, stress and intonation, fluency, appropriateness of the expressions, etc. The answers may vary.

Possible answer

This bus schedule is of ABC Bus service. The bus to Pokhara leaves from Kathmandu. It leaves at 7.00 a.m. and reaches Pokhara at 3.00 p.m. The bus fare is 500 rupees. The fare for Kathmandu-Birgunj bus is 600 rupees.

Marking Scheme
(Reading and Writing)

Subject: English

Maximum

Marks: 50

Time: 1 hours 30 minutes

Grade: v

1. A. This question carries 2 marks. Award 1 mark for each correct answer.

Answers

- (a) ii. the bones of fishes
- (b) i. To kill the crane.

1. B. This question carries 3 marks. Award 1 mark for each correct answer. Answers should be given in full sentences. Minor grammatical mistakes should be ignored.

Answers

- a. The crab knew that the crane was lying.
- b. The crab was angry because it knew that the crane had killed and eaten the fish.
- c. No, it didn't. It cheated the fish and ate them.

2. A. This question carries 5 marks. Award 1 mark for each correct answer.

Answers

- i. near ii. easy iii. patient iii. top v. fortunate

2. B. This question carries 6 marks. Award 2 marks for each correct answer.

Answers

- i. Birds fly away when we go near them because they are afraid of us.
- ii. Karuna feeds the birds which come near to her garden.
- iii. The birds which come to Karuna's garden are quite wild and hungry.
- iv. The birds flew down to eat the food.
- v. Feeding birds is the best service to God, according to Karuna?

3. A. This question carries 5 marks. Award 1 mark for each correct answer.

Answers

i	ii	iii	iv	v.
b	a	e	c	d

3. B. This question carries 6 marks. Award 2 marks for each correct answer.

Answers

- i. The person became rich because he got many eggs from the goose.
- ii. The feeling of greed made the person foolish and cruel.
- iii. Yes, the man was. He wanted more gold and killed the goose.
- iv. The person realised that he had made a great mistake when he did not see any egg inside the goose's body.
- v. When the man could not see the golden eggs inside the goose, he cried bitterly.

4. This question carries 7 marks. Award 1 mark for each correct answer.

Answers

a.	b.	c.	d.	e.	f.	g.
an	have	so	aren't	taller	in	them

5. This question carries 3 marks. Award 0.5 mark for each correction in a sentence.

Answers

- a. He bought a pen, book and a ball.
- b. Can you help me?
- c. They didn't come to help me.

6. This question carries 5 marks. Award 1 mark for each correct answer.

- a. Bikash can buy expensive clothes because he is rich.
- b. I am tall but I cannot reach the fruit.
- c. While I was cleaning my room, I found a ring.
- d. Bimala bought a book and a ball.
- e. They will meet Bina or Sita in the market.

7. This question carries 5 marks. Award marks considering the following aspects:
- Content/subject matter - 2 marks
 - Accuracy (grammar) - 1 mark
 - Mechanics (spelling, punctuation, etc.): 1 mark
8. This question carries 5 marks. Award marks considering the following aspects:
- Content/subject matter - 2 marks
 - Organization - 0.5 mark
 - Accuracy (grammar) - 1 mark
 - Mechanics (spelling, punctuation, etc.): 0.5 mark
 - Creativity and originality 1 mark

DRAFT

Curriculum Development Center, Sanothimi
Specification Grid –2073
Basic/Primary Level, Annual Examination

Subject : Mathematics

Class - 5

S.N.	Areas	Unit	Level of competences								Total Questions	Total Marks	Remarks			
			Knowledge		Understanding		Application		Higher ability							
			No of ques.	Marks	No of ques.	Marks	No of ques.	Marks	No of ques.	Marks						
1	GEOMETRY	1. Angles	1	1	1	2	1	3	1	4	4	10	Items or questions must be prepared from each unit.			
		2. Triangle and Quadrilaterals														
		3. Classification of Triangles														
2	NUMBERS	1. Place value	2	2	3	6	2	6	1	4	8	18		Items or questions must be prepared from each unit.		
		2. Prime and composite numbers														
		3. Rounding off														
		4. Square and cube of numbers and their roots														
		5. Factorization														
3	BASIC OPERATIONS	1. Simplification	3	3	2	4	2	6		7	13	Items or questions must be prepared from each unit.				
4	TIME, MONEY & MEASUREMENTS	1. Time	2	2	2	4	2	6	1	4	7				16	Items or questions must be prepared from each unit.
		2. Money														
		3. Distance														
		4. Perimeter														

		5. Area											
		6. Capacity & Volume											
		7. Weight											
5	FRACTION, DECIMAL, PERCENT, UNITARY METHOD & INTEREST	1. Fraction	2	2	3	6	2	6	1	4	8	18	
		2. Decimal											
		3. Percentage											
		4. Unitary method											
		5. Simple Interest											
6	BILL & BUDGET	1. Bill & budget			1	2	1	3			2	5	
7	STATISTICS	1. Table and Bargraphs			1	2	1	3			2	5	
		2. Ordered pair											
8	SET	1. Set	1	1	2	4					3	5	
9	ALGEBRA	1. Expressions	3	3	2	4	1	3			6	10	
		2. Equations											
		Total	14	14	17	34	12	36	4	16	47	100	
		Time	3:00 hours										

Note: The annual exam should be taken of 100 marks and convert it to 30% or as required for the use of mark ledger and mark/gradesheets. Here the higher ability means use of analysis, synthesis, evaluation and creativity.

6. $2(1+5)$ मा 2 र $(1+5)$ को बीचमा कुन क्रिया गरिन्छ ?

In $2(1+5)$ which operation is performed in between 2 and $(1+5)$?

- (a) जोड (addition) (b) घटाउ (subtraction)
(c) गुणन (multiplication) (d) भाग (division)

7.5 को 2 गुणलाई गणितीय वाक्यमा कसरी लेखिन्छ ?

What is the mathematical expression of 2 times of 5 ?

- (a) $2 + 5$ (b) 2×5
(c) $5 - 2$ (d) $5 \div 2$

8. तलकामध्ये कुन सजातीय पदहरू हुन् ?

Which of the following are like terms ?

- (a) $x, 3y$ (b) $2x, x^2$
(c) $x, 3x$ (d) $2x, 2y$

खाली ठाउँमा उपयुक्त शब्द/सङ्ख्या भर्नुहोस् । (Fill in the blanks.)

9. सरलीकरण गर्दा जोड, घटाउ, गुणन र भागमध्ये सबभन्दा पहिलेक्रिया गरिन्छ ।

In simplification..... is done first out of addition, subtraction, multiplication and division.

10. एक दिनमा घण्टा हुन्छ ।

There are.....hours in a day.

11. एक किलोमिटर बराबर मिटर हुन्छ ।

One kilometer is equal to meters.

12. दशमलव सङ्ख्यालाई प्रतिशतमा बदल्नले गुणन गर्नुपर्दछ ।

To change a decimal number into percentage it is multiplied by

13. समूहलाई सूचीकरण विधिबाट लेख्दा सदस्यहरूलाई कोष्ठभित्र राख्नुपर्दछ ।

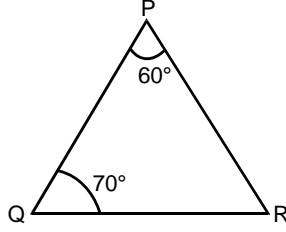
When writing a set in listing/roster method, the elements are kept between brackets.

14. $+ 5 = 7$ माको \square मान \squareहुन्छ ।

In $\square + 5 = 7$, the value of \square is

समूह ख Group B [17 × 2 = 34]

15. चित्रमा दिइएको ΔPQR मा कोण $\angle QPR = 60^\circ$ र $\angle PQR = 70^\circ$ छन् भने $\angle PRQ$ को मान पत्ता लगाउनुहोस् ।

In the given ΔPQR , the angles $\angle QPR = 60^\circ$ and $\angle PQR = 70^\circ$, then find the measure of $\angle PRQ$.

16. एक करोडमा कति ओटा सयहरू हुन्छन् ? लेख्नुहोस् ।
How many hundreds are there in a Crore ? write it.
17. 1 देखि 20 सम्म पहिलो र अन्तिम रुठ सङ्ख्याहरू कुन-कुन हुन् ? लेख्नुहोस् ।
Write down the first and last prime numbers in between the numbers 1 to 20.
18. 27 को घनमूल निकाल्नुहोस् ।
Find the cube root of 27.
19. सरल गर्नुहोस् । (Simplify) : $24 \div 6 \times 2$
20. सरल गर्नुहोस् । (Simplify) : $3 + (15 - 8)$
21. यदि मञ्जुसँग रु.5 र 60 पैसा छ भने उनीसँग जम्मा कति पैसा रहेछ ?
If Manju has Rs. 5 and 60 paise, then how much paise she has?
22. 6 cm लम्बाई र 4 cm चौडाई भएको आयतको क्षेत्रफल कति हुन्छ ? पत्ता लगाउनुहोस् ।
Find out the area of a rectangle having length 6 cm and breadth 4 cm?
23. सरल गर्नुहोस् । (Simplify) : $6.45 + 4.235 - 8.75$
24. प्रतिगोटा रु 6.50 का दरले 12 ओटा सुन्तलाको जम्मा मूल्य कति हुन्छ ? पत्ता लगाउनुहोस् ।
Calculate the total cost of 12 oranges at the rate of Rs. 6.50 each.
25. एउटा गाउँको जनसङ्ख्या 12000 रहेछ । यदि तीमध्ये 45% पुरुष भए महिलाको जनसङ्ख्या पत्ता लगाउनुहोस् ।
There is 12000 population in a village. If 45% of them are male, find the population of females.
26. तल दिइएको बजेट तालिका हेरी निम्न प्रश्नहरूको उत्तर लेख्नुहोस् ।

Look at the following budget table and answer the following questions

रामकृष्णको वार्षिक बजेट (Ramkrishna's yearly Budget)

वर्ष (Year): 2074

आम्दानी (Income)		खर्च (Expenses)	
शीर्षक (Topics)	रकम (Amount)Rs.	शीर्षक (Topics)	रकम (Amount)Rs.
तलब (Salary)	3,30,000	खाना (Food)	1,50,000
कृषि (Agriculture)	1,25,000	शिक्षा (Education)	50,000
		भाडा (Rent)	60,000
		स्वास्थ्य (Health)	20,000
		अन्य (Miscellaneous)	50,000
जम्मा (Total)	4,25,000	जम्मा (Total)	3,30,000

a) कृषिबाट हुने वार्षिक आम्दानी कति छ ?

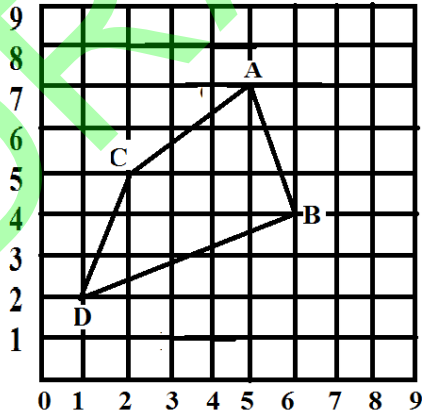
What is the yearly income from Agriculture ?

b) खर्चका शीर्षकहरू कति ओटा छन् ?

How many topics are there in expenses ?

27. दिइएको ग्राफबाट चतुर्भुजको शीर्ष विन्दुहरूको निर्देशाङ्कहरू लेख्नुहोस् ।

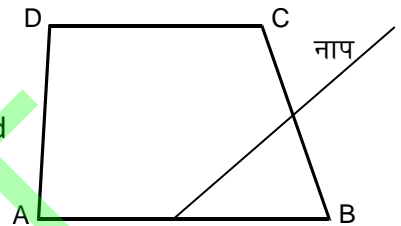
Write the coordinates of vertices of the quadrilateral given in the graph.

28. हप्ताका सात बारहरूको समूहलाई सूचीकरण विधिबाट लेख्नुहोस् ।
Express the set of seven days of a week by listing/roster method.
29. समूह $V = \{a, e, i, o, u\}$ लाई समूह निर्माणको वाक्य विधिबाट लेख्नुहोस् ।
Express the set $V = \{a, e, i, o, u\}$ in words or statement method.
30. सरल गर्नुहोस् । (Simplify) : $3ab - 4ab + 7ab$
31. हल गर्नुहोस् । (Solve) : $x + 7 = 12$

समूह ग Group C [12×3 = 36]

32. चित्रमा दिइएको चर्तुभूज $ABCD$ को कोणहरू $\angle BAC$, $\angle ABC$ र $\angle BCD$ प्रोट्याक्टरले नापी तिनीहरूको लेख्नुहोस् ।
Using protector measure the $\angle ABC$, $\angle BAC$ and $\angle BCD$ of the given quadrilateral $ABCD$. Write their measures.

33. सङ्ख्या 150 को रूढ गुणन खण्डीकरण गर्नुहोस् ।
Factorize the number 150 into prime factors.
34. एउटा लाइनमा 30 ओटा बिरुवा पर्ने गरी वर्गाकार खेतमा काउलीका बेर्ना सार्नुपर्दा कति बेर्ना चाहिन्छन् ?
30 plants of cauliflower are planted in a row. How many plants are planted in a square field ?
35. 15 ओटा सिसाकलममध्ये एक तिहाईको 2 गुणा पुरस्कार दिइयो भने कति ओटा सिसाकलमहरू बाँकी रहन्छन् ?
If out of 15 pencils, 2 times of the one third are distributed as prize, then how many pencils are left there now ?
36. रु. 40 पर्ने कापी र रु.5 पर्ने इरेजर चार जनालाई एक-एक ओटा पुरने गरी किन्नुपर्दा जम्मा कति खर्च हुन्छ ? पत्ता लगाउनुहोस् ।
How much expenditure does it require to purchase a copy costing Rs. 40 and an eraser costing Rs. 5 for 4 persons ?
37. हरिको घर विद्यालयबाट 3 कि.मि 600 मिटर टाढा छ । यदि पेम्बा र हरिको घर विद्यालयबाट एकै दिशामा छन् र पेम्बाको घरबाट विद्यालयको दुरी विद्यालयबाट हरिको घरको दुरीको एक तिहाई छ भने, पेम्बाको घरबाट विद्यालय कति टाढा छ ? पत्ता लगाउनुहोस् ।

Hari's house is 3km600m far from school. If Pemba's and Hari's houses are in the same direction from the school. The distance of Pemba's house is one third than that of Hari's house from the school. Find how far is Pemba's house from the school ?

38. एउटा बाक्सको तौल 2 कि.ग्रा.400 ग्रा. छ । यस्तै खाले 8 ओटा बाक्सको तौल कति हुन्छ ? पत्ता लगाउनुहोस् ।

The weight of a box is 2 kg 400 gram. Find out the weight of such 8 boxes?

39. 40 ओटा कापीको मुल्य रु 200 पर्छ भने त्यस्तै एक दर्जन कापीको मुल्य पत्ता लगाउनुहोस् ।

If the cost of 40 copy is Rs. 200, find the cost of such 1 dozen copy.

40. रु.500 को 10% प्रतिवर्ष ब्याजदरले 3 वर्षको साधारण ब्याज पत्ता लगाउनुहोस् ।

Find the simple interest of Rs.1500 in 3 years at the rate of 10% per year.

41. एउटा पसलमा रहेको निम्नानुसारको मूल्य सूची अध्ययन गरी तलका उत्तर लेख्नुहोस् ।

Look at the price list of a shop and answer the following questions.

क्र.सं (S.No.)	सामान (Items)	परिणाम (Quantity)	मूल्य (Price)
1.	चिनी (Sugar)	1 kg	Rs. 80
2.	नुन (Salt)	1 kg	Rs. 18
3.	तेल (Oil)	1 litre	Rs. 150

1 कि.ग्रा.नुन र 2 लिटर तेल किन्दा रु.500 बाट कति रकम फिर्ता आउँछ ?

If 1kg of salt and 2 litre of oil are purchased, then how much is returned from Rs. 500 ?

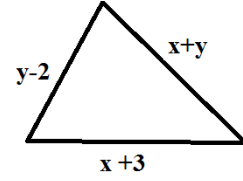
42. तलको तालिकामा काठमाण्डौं उपत्यकाको एक हप्ताको तापक्रम दिइएको छ । यसलाई बारग्राफमा प्रस्तुत गर्नुहोस् ।

Following table shows the temperature of Kathmandu valley of a week. Present it on a bar graph.

Days	Sunday	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday
न्युनतमतापक्रम Minimum emperature ($^{\circ}$ C)	10	12	15	13	12	15	13

43. यदि $x = 2\text{cm}$ र $y = 5\text{ cm}$ भए, दिइएको त्रिभुजको परिमिति पत्ता लगाउनुहोस् ।

If $x = 2\text{cm}$ and $y = 5\text{ cm}$, find the perimeter of the adjoining triangle.

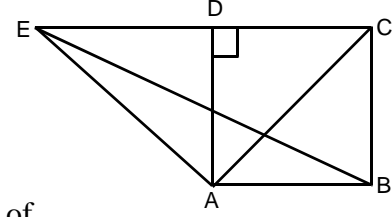
समूह घ (Group D)[4 × 4 = 16]

44. दिइएको चित्र अवलोकन गरी

- कुनै एउटा समकोण त्रिभुज,
- कुनै एउटा न्यूनकोण त्रिभुज,
- कुनै एउटा अधिककोण त्रिभुज र
- सबभन्दा ठूलो चर्तुभुजको नाम लेख्नुहोस् ।

Observe the given figure and write the names of

- a right angled triangle,
- an acute angled triangle,
- an obtuse angled triangle and
- the largest quadrilateral.

45. 64 को वर्गमूल र 216 को घनमूलबीच फरक पत्ता लगाउनुहोस् ।

Find the difference between the square root of 64 and cube root of 216.

46. एउटा केक 20 से.मि.चौडा र 7 से.मि.मोटो छ । यसको आयतन 7000cm^3 छ भने, उक्त केकको चौडाई लम्बाईभन्दा कति कम छ ? पत्ता लगाउनुहोस् ।

If a cake is 20 cm wide and 7 cm thick and its volume is 7000 cm^3 . Find the difference between its breadth and length.

47. एउटा बगैँचाको $\frac{1}{2}$ भागमा सुन्तला र $\frac{1}{4}$ भागमा ओखर लगाइएको रहेछ । यदि बगैँचाको बाँकी भाग खाली रहेछ भने कति भाग खाली रहेछ ? पत्ता लगाउनुहोस् ।

If oranges are planted in $\frac{1}{2}$ and hard nut are planted in $\frac{1}{4}$ land of a garden. The remaining part of the garden is empty. Find out the empty part of the garden.

पाठ्यक्रम विकास केन्द्र, सानोठिमी, भक्तपुर
आधारभूत तह, वार्षिक परीक्षा
कक्षा ५
नमुना उत्तर कुञ्जिका
(Marking scheme)
२०७३

विषय : गणित
समय : 3:00 घण्टा

पूर्णाङ्क : 100

समूह क (Group A) (14×1 = 14)

1. (b)
2. (c)
3. (d)
4. (c)
5. (b)
6. (c)
7. (b)
8. (c)
9. भाग (division)
10. 24
11. 1000
12. 100
13. { }
14. 2

Group B (17×2=34)

15.

(i) $\angle P + \angle Q + \angle R = 180^\circ$ अथवा, $70^\circ + 60^\circ + \angle R = 180^\circ$	1
(ii) $\angle R = 50^\circ$	1

16.(i) एक करोड=10000000.....1

(ii) एक करोड = एक लाख सय.....1

17. (i) पहिलो रुठ सङ्ख्या =2.....1

(ii) अन्तिमरुठ सङ्ख्या=19.....1

18. (i) $27=3 \times 3 \times 3$1

(ii) 27 को घनमूल= 3.....1

19. (i) $24 \div 6 \times 2 = 4 \times 2 \dots\dots\dots 1$
(ii) $24 \div 6 \times 2 = 8 \dots\dots\dots 1$
20. (i) $3 + 7 \dots\dots\dots 1$
(ii) $10 \dots\dots\dots 1$
21. (i) $\text{Rs } 5 = 5 \times 100 \text{ paisa}$
 $= 500 \text{ paisa} \dots\dots\dots 1$
(ii) $\text{Rs } 5 \text{ and } 60 \text{ paisa} = 560 \text{ paisa} \dots\dots\dots 1$
22. (i) क्षेत्रफल = लम्बाई \times चौडाई
 $= 6 \text{ cm} \times 4 \text{ cm} \dots\dots\dots 1$
(ii) आयतको क्षेत्रफल 24 cm^2 हुन्छ। $\dots\dots\dots 1$
23. i) $10.685 - 8.75 \dots\dots\dots 1$
ii) $1.935 \dots\dots\dots 1$
24. i) जम्मामूल्य = एकाई मूल्य \times वस्तुको सङ्ख्या $\dots\dots\dots 1$
ii) जम्मा मूल्य = रु. $6.50 \times 12 = \text{रु. } 78 \dots\dots\dots 1$
25. i) पुरुष जनसङ्ख्या = 12000 को $45\% = 5400 \dots\dots\dots 1$
ii) महिला जनसङ्ख्या = $12000 - 5400 = 6600 \dots\dots\dots 1$
- अर्को विधिबाट गरेमापनि अङ्क दिने।
26. a) रु. $1,25,000. \dots\dots\dots 1$
b) पाँचवटा $\dots\dots\dots 1$
27. A(5,7), B(6,4), C(2,5) and D(1,2)
प्रत्येकएउटा सहीउत्तरको लागि 0.5 को दरले जम्मा $\dots\dots\dots 0.5 \times 4 = 2$
28. i) हप्ताका सातबारहरूकोनाम लेखेमा $\dots\dots\dots 1$
ii) $\{ \}$ कोष्ठभित्रअल्पविराम (,) को प्रयोग गरी लेखेमा $\dots\dots\dots 1$
29. अङ्ग्रेजी वर्णमालाको स्वर वर्णहरूको समुह $\dots\dots\dots 2$
30. i) $10\text{ab} - 4\text{ab} \dots\dots\dots 1$

- ii) 6ab1
31. i) $X = 12 - 7$ 1
- ii) $X = 5$ 1

Group 'C'(12×3 = 36)

32. (i) $\angle BAC$ को नाप लेखेमा.....1
(ii) $\angle ABC$ को नाप लेखेमा.....1
(iii) $\angle BCD$ को नाप लेखेमा.....1
33. (i) रुढ सङ्ख्याहरू 2,3,5,5 पत्ता लगाएमा.....1+1
(ii) $150 = 2 \times 3 \times 5 \times 5$ 1
34. (i) 30×301
(ii) $30 \times 30 = 900$1
(iii) 900 ओटा वेर्ना चाहिन्छन् ।.....1
35. (i) गणितीयवाक्य $15-2$ ($15 \div 3$).....1
(ii) $15-2 \times 5$ 1
(iii) 5 ओटा शिसाकलम बाँकी रहन्छन् ।1
36. (i) $40+5 = 45$1
(ii) $4 \times 45 = 180$1
(iii) जम्माखर्च रु.180 लाख ।.....1
37. (i) $(3 \text{ km}, 600\text{m}) \div 3$1
(ii) $1\text{km}, 200\text{m}$1
(iii) पेम्बाको घरबाट विद्यालय $1\text{km}, 200\text{m}$ टाढा छ ।.....1
38. (i) $8 \times (2 \text{ कि.ग्र} + 400 \text{ ग्राम})$1
(ii) $16 \text{ कि.ग्र} + 3200 \text{ ग्राम}$1
(iii) आवश्यक तौल १९ कि.ग्र. २०० ग्राम हुन्छ ।1
39. i) 1 ओटा कापीको मूल्य= रु.51
ii) 12 ओटा कापीको मूल्य= रु.5 × 12 = रु. 601
iii) 1 दर्जन कापीको मूल्य= रु.601
40. i) रु. 100 को 1 वर्षको ब्याज= रु.101
ii) रु. 1 को 1 वर्षको ब्याज= रु.10/100
- रु. 500 को 1 वर्षको ब्याज= रु.501

- iii) रु. 500 को 3 वर्षको ब्याज= रु. 1501
41. i) 2 litre तेलको मूल्य= रु.150 × 2 = रु.3001
- ii) 1kg नुन र 2 litre तेलको जम्मा मूल्य= रु.3181
- iii) फिर्ता पाउने रकम= रु.500 – रु.318 = रु.1821
42. i) ग्राफमा उपयुक्त अक्ष खिचेमा1
- ii) सही बारग्राफको लागि 2
43. i) परिमिति= $x + y + x + 3 + y - 2$ 1
- ii) परिमिति= $2x + 2y + 1$ 1
- iii) परिमिति= $2 \times 2\text{cm} + 2 \times 5\text{cm} + 1 = 15\text{cm}$ 1

Group D (6×4 = 24)

44. (i) कुनै एउटा समकोणी त्रिभुजको नाम (जस्तै (▲ABC) लेखेमा.....1
- (ii) कुनै एउटा न्यूनकोणी त्रिभुजको नाम (जस्तै ▲ABC) लेखेमा.....1
- (iii) कुनै एउटा अधिककोणी त्रिभुजको नाम (जस्तै ▲ABE) लेखेमा.....1
- (iv) सबभन्दा ठूलो चर्तुभुज ABCE नाम लेखेमा.....1
45. (i) $216 = 6 \times 6 \times 6$1
- (ii) 216 को घनमूल= 6.....1
- (iii) $64 = 8 \times 8$, वर्गमूल= 8.....1
- (iv) 64 को वर्गमूल 216 को घनमूलभन्दा 2 ले बढी छ ।.....1
46. (i) $20\text{cm} \times 7\text{cm} \times \text{लम्बाई} = 7000.\text{cm}^3$1
- (ii) $140\text{cm}^2 \times \text{लम्बाई} = 7000.\text{cm}^3$1
- (iii) लम्बाई = $7000.\text{cm}^3 \div 140.\text{cm}^2 = 50\text{cm}$1
- (iv) केकको चौडाई, लम्बाईभन्दा 30.cm कम छ ।.....1
- 47.i) सुन्तला र ओखर रोपेको जम्माभाग/ क्षेत्रफल = $\frac{1}{2} + \frac{1}{4}$ 1
- ii) = $\frac{3}{4}$ 1
- iii) बाँकी भाग = $1 - \frac{3}{4}$ 1
- iv) = $\frac{1}{4}$ 1

विज्ञान तथा वातावरण

कक्षा : ५

पूर्णाङ्क : ५०

समय: १ घण्टा ३० मिनेट

उत्तीर्णाङ्क : २०

क्र.सं.	विषयक्षेत्र तथा एकाइ	ज्ञान तह (K)	बोध तह (U)	उच्च तह (HA)	कैफियत (पूर्णाङ्क)
१	सजीव वस्तुहरू	६×१ = ६	४× २ = ८	१× ३ = ३	१७
२	वातावरण	२×१ = २	१ × २ = २	१ × ३= ३	७
३	पदार्थ र शक्ति	२×१ = २	२× २ = ४	१ × ३= ३	९
४	पृथ्वी र अन्तरिक्ष	२×१ = २	२× २ = ४	१ × ३ = ३	९
५	सूचना प्रविधि र सामान्य स्थानीय प्रविधि	३×१ = ३	१× २= २	१ × ३= ३	८
जम्मा	प्रश्न सङ्ख्या	१५	१०	५	३०
	जम्मा अङ्क	१५	२०	१५	५०
<p>नोट :</p> <ul style="list-style-type: none"> प्रश्न निर्माण गर्दा ज्ञान, बोध र उच्च तह (प्रयोग, विश्लेषण, संश्लेषण र मूल्याङ्कन) का प्रश्नहरू निर्माण गर्नुपर्दछ । ज्ञान तहका सबै प्रश्नहरू १ अङ्कका, बोधका २ अङ्कका र उच्चतहमा ३ अङ्कका हुनेछन् । ज्ञान तहका प्रश्नका लागि अति छोटो प्रश्न ५ अङ्क, बहुवैकल्पिक प्रश्न ५ अङ्क, खाली ठाउँ भर्ने ५ अङ्कका प्रश्नहरू राख्नु पर्ने छ । वस्तुगत प्रश्नको उत्तर प्रश्नपत्रमा नै लेख्न दिइनेछ । 					

विज्ञान तथा वातावरण

कक्षा ५

नमूना प्रश्न पत्र

समय : १ : ३० घण्टा

पूर्णाङ्क : ५०

सबै प्रश्न अनिवार्य छन् ।

समूह (क) १५ x १ = १५

अ. ठीक उत्तरमा सही चिन्ह लगाउनुहोस् ।

१. चिप्लेकिरा कुन फाइलममा पर्दछ ?
क. नेमाथेल्मेन्थेस ख. एनिलिडा ग. मोलस्का घ. आर्थ्रोपोडा
२. पुतलीको जीवनचक्रको तेस्रो अवस्थालाई के भनिन्छ ?
क. फुल ख. लार्भा ग. प्युपा घ. वयस्क
३. तल दिइएका मध्ये एकदलीय बिरुवा कुन हो ?
क. मकै ख. आँप ग. गुलाब घ. तोरी
४. ठोस वस्तुलाई एकैचोटि ग्याँसमा परिवर्तन गर्ने विधिलाई.....भनिन्छ ।
क. वाष्पिकरण ख. आसवन ग. मणिभीकरण घ. उर्ध्वपातन
५. तलका मध्येसूचना तथा सञ्चार प्रविधिको साधन हो ।
क. किताब ख. कम्प्युटर ग. पत्रपत्रिका घ. पोष्टर

आ. खाली ठाउँमा भिल्ले शब्दभर्नुहोस् ।

६. हरितकण भएका बिरुवाले खाना बनाउँदा लागी पानी, सूर्यको प्रकाश र
.....आवश्यकता पर्दछ ।
७. खोला वा नदीमा पानीको बहाव सामान्य भन्दा बढी भएमा.....आएको
मानिन्छ ।
८. सूर्य ग्रहणको बेला चन्द्रमाको छाया..... मा वन्छ ।
९. प्राणी कोषको सबै भन्दाबाहिरी भागलाई भनिन्छ ।
१०. सोलार प्यानलहरूले सौर्य शक्तिलाई.....शक्तिमा रूपान्तर गर्दछ ।

इ. अति छोटो उत्तर आउने प्रश्नहरू

११. नवीकरणीय शक्तिको स्रोत भनेको के हो ?
१२. कुनै दुईओटा सामान्य स्थानीय प्रविधिको नाम लेख्नुहोस् ।

१३. सूचनातथा सञ्चार प्रविधिको कुनै दुईओटा साधनको नाम लेख्नुहोस् ।
 १४. ग्रह भनेको के हो ?
 १५. सूचना भनेको के हो ?

समूह (ख)

१० x २ = २०

ई. छोटकरीमा उत्तर लेख ।

१६. वनस्पतिकोष र जनावर कोषबीच कुनै दुई भिन्नता लेख्नुहोस् ।
 १७. चमेरोलाई स्तनधारी वर्गमा राख्नुको दुई कारणहरु उल्लेख गर्नुहोस् ।
 १८. वन विनासबाट हुने मुख्य दुई असरहरु पहिचान गर्नुहोस् ।
 १९. बिरुवाको जराले गर्ने मुख्य दुई ओटा कार्यहरु लेख्नुहोस् ।
 २०. भिरालो जमिनमा गह्वा बनाएर खेती गर्नु पनि भूसंरक्षणको उपाय हो । यस भनाइलाई प्रष्ट पार्ने कुनै दुईओटा कारणहरु लेख्नुहोस् ।
 २१. द्रवीकरणलाई उदाहरण सहित व्याख्या गर्नुहोस् ।
 २२. ग्रह र ताराको विचमाकुनै दुईओटा फरकहरु लेख्नुहोस् ।
 २३. मौसम परिवर्तनका मुख्य दुई ओटा कारणहरु के के हुन् ?
 २४. एकतर्फी सञ्चार र दुईतर्फी सञ्चारको विचमा एक एक उदाहरण सहित भिन्नता लेख्नुहोस् ।
 २५. पानीलाई नवीकरणीय शक्तिको स्रोत भनिनुका कुनै दुई ओटा कारणहरु लेख्नुहोस् ।

समूह (ग)

५ x ३ = १५

उ. तलका प्रश्नका उत्तर लेख्नुहोस् ।

२६. फुलको सफा चित्र बनाइ कुनै दुई भागको नाम लेख्नुहोस् ।
 २७. एक्काइसौं शताब्दीमा सूचना तथा संचार प्रविधिलाई मुख्य साधनकोरूपमा लिइने कुरालाई तर्क सहित प्रष्ट पार्नुहोस् ।
 २८. वृक्षारोपनले वातावरण संरक्षणमा कसरी सहयोग गर्छ ?
 २९. शक्तिको प्रमुख स्रोत सूर्य हो, पुष्टि गर्नुहोस् ।
 ३०. माटोको प्रोफाइलको चित्र कोरेर यसको सबै भन्दामाथि र सबैभन्दा तलको तहको नाम लेख्नुहोस् ।

उत्तर कुञ्जिका (Marking Scheme)

खण्ड (क)

यस खण्डमा प्रत्येक सहीउत्तरको १ अङ्क प्रदानगर्ने

अ. १. ग. मोलस्का

२. ग. प्युपा

३. क. मकै

४. घ. उर्ध्वपातन

५. ख. कम्प्युटर

आ. ६. कार्बनडाइअक्साइड

७. बाढी

८. पृथ्वी

९. कोषभिल्ली

१०. विद्युत

इ. ११. एक पटक प्रयोग गर्दा नरित्तिने वा पटक पटकप्रयोग गर्न सकिने स्रोतलाई नवीकरणीय स्रोत भनिन्छ, भनी लेखेमा वा अन्य कुनै सही उत्तर लेखेमा १ अङ्क

१२. कोल, जातो, पानी घट्ट वा अन्य उपयुक्त स्थानीय प्रविधि मध्ये कुनै एउटा उदाहरण लेखेमा १ अङ्क

१३. मोबाइल वा कम्प्युटर वा अन्य कुनै उपयुक्त सञ्चार प्रविधिको एउटा साधन लेखेमा १ अङ्क

१४. सूर्यको वरिपरि परिक्रमा गर्ने आफ्नै प्रकास नभएको पिण्ड वा अन्यकुनै उपयुक्त परिभाषा लेखेमा १ अङ्क

१५. कुनै पनि विषयका बारेमा सङ्कलित जानकारी तथा तथ्याङ्क सूचना हुन् भन्ने लेखेमा १ अङ्क

खण्ड (ख)

१६.

वनस्पतिकोष	जनावर कोष
कोष भित्ता हुन्छ ।	कोषभित्ता हुँदैन ।
हरितकण हुन्छ ।	हरितकण हुँदैन ।

वा अन्य कुनै उपयुक्त भिन्नता लेखेमा प्रत्येक भिन्नताको एक अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क

१७.

- बच्चा जन्माउने
- दुध चुसाउने
वा अन्य कुनै दुई ओटा बुँदा लेखेमा प्रत्येक बुँदाको १ अङ्कका दरले बढीमा २ अङ्क

१८.

- बाढी, पहिरो, भूक्षय हुने, पानी नपर्ने वा अन्य उपयुक्त असर लेखेमा प्रत्येक बुँदाको १ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क

१९.

- जराले बिरुवालाई माटोमा अड्याएर राख्छ ।
- जराले माटोबाट पानी र आवश्यक खाद्यतत्व सोसेर लिन्छ ।

जस्ता दुई ओटा कार्य लेखेमा प्रत्येक कार्यको १ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क

२०.

- भिरालो जमिनमा गद्दा बनाएर खेती गर्दा सतहको मलिलो माटो बगेर जान पाँउदैन ।
- माटोको उर्वरा शक्तिकायम रहन्छ, र भूसंरक्षण हुन्छ । लेखेमा प्रत्येक बुँदाको १ अङ्क दरले जम्मा २ अङ्क

२१.

- जलवाष्प चिसिएर पानीका थोपामा रुपान्तरण हुने प्रक्रिया द्रवीकरण हो लेखेमा १ अङ्क
- कितलीमा पानी उमाल्दा वा अन्य कुनै भाँडोमा पानी उमाल्दा निस्केको वापलाई चिसोको सम्पर्कमा राख्दा पानीको वाफ थोपामा रुपान्तरण हुनु वा अन्य कुनै उपयुक्त उदाहरण लेखेमा १ अङ्क

२२.

- ग्रह सूर्यको वरिपरि परिक्रम गर्छ तारा गर्दैन
- ग्रहको आफ्नै प्रकास हुँदैन ताराको हुन्छ जस्ता फरक लेखेमा प्रत्येक फरकको १ अङ्क दरले जम्मा २ अङ्क

२३. मनसुन, जलचक्र, आर्द्रता आदि मध्ये कुनै दुई ओटा लेखेमा प्रत्येकको १ अङ्क दरले बढीमा २ अङ्क

२४.

एकोहोरो सूचना प्रणाली	दोहोरो सूचना प्रणाली
एकातर्फ मात्र सूचना सञ्चार गर्ने साधन	एकै साथखबर (सूचना) ल्याउने र लैजाने सञ्चारका साधन
रेडियो	टेलिफोन

वाअन्यकुनै उपयुक्त फरक लेखेमाप्रत्येक फरकको १ अङ्क दरले जम्मा २ अङ्क

२५.

- पटक पटक प्रयोग गर्न सकिने
- कहिले नरित्तिने

वा अन्य कुनै उपयुक्त कारण लेखेमा प्रत्येकको १ अङ्क का दरले जम्मा २ अङ्क

खण्ड (ग)

२६.

- कुनै फुलको सफा चित्र बनाएमा २ अङ्क
- क्यालिक्स, कोरोला, एण्डोसियम, गाइनोसियम मध्ये कुनै दुईओटा भागको नाम लेखेमा प्रति भागको ०.५ का दरले १ अंक

२७.

- संसारको जुनसुकै ठाउँको सूचना सजिलैसँग प्राप्त गर्न सकिने
- प्राप्त सूचनाका आधारमा ज्ञान निर्माण गर्न सहज हुने
- कठिन विषयवस्तुलाई सरलरूपमा प्रस्तुत गर्न सहयोग गर्ने भएकोले वा अन्य कुनै उपयुक्त उत्तर लेखेमा प्रत्येक बुँदाको १ अंकका दरले जम्मा ३ अंक

२८.

- कार्वनडाइअक्साइड र अक्सिजन चक्र सन्तुलन गर्छ
- बाढी पहिरो, भूक्षय रोक्नमा सहयोग गर्छ ।
- पारिस्थितिक पट्टि सन्तुलन गर्न सहयोग गर्छ । वा अन्य उपयुक्त उत्तर लेखेमा प्रत्येक बुँदाको १ अंकका दरले जम्मा ३ अंक

२९.

- अनवीकरणीय र नवीकरणीय सबै शक्तिका स्रोतहरूको मूल स्रोत सूर्य भएकाले
- पृथ्वीमा धेरै शक्ति यसैबाट आउने भएकाले
- अरु शक्तिपनि यसैमा निर्भर रहने भएकाले वा अन्य कुनै कारण लेखेमा प्रत्येकको १ अङ्कका दरले जम्मा ३ अङ्क

३०.

उपयुक्त चित्र कोरेमा १ अङ्क

हयुमस र वेड रक लेखेर चित्रमा देखाएमा प्रत्येकको १ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क

विशिष्टिकरण तालिका
विज्ञान तथा वातावरण, स्वास्थ्य र शारीरिक शिक्षा

कक्षा : ५
समय : ३ घण्टा

पूर्णाङ्क : १००
उतीर्णाङ्क : ४०

विषय क्षेत्र	एकाइ	ज्ञान तह (K)	बोध तह (U)	उच्च तह (HA)	पूर्णाङ्क
विज्ञान तथा वातावरण	सजीव वस्तुहरू	६ × १ = ६	४ × २ = ८	१ × ३ = ३	१७
	वातावरण	२ × १ = २	१ × २ = २	१ × ३ = ३	७
	पदार्थ र शक्ति	२ × १ = २	२ × २ = ४	१ × ३ = ३	९
	पृथ्वी र अन्तरिक्ष	२ × १ = २	२ × २ = ४	१ × ३ = ३	९
	सूचना प्रविधि, सामान्य प्रविधि	३ × १ = ३	१ × २ = २	१ × ३ = ३	८
स्वास्थ्य शिक्षा	व्यक्तिगत सरसफाइ र वातावरण सरसफाइ	२ × १ = २	२ × २ = ४	१ × ३ = ३	९
	पोषण तथा खाना, रोगहरू	२ × १ = २	२ × २ = ४	१ × ३ = ३	९
	बचाउ तथा प्राथमिक उपचार स्वास्थ्य सेवा धूमपान तथा लागुपदार्थ	२ × १ = २	१ × २ = २	१ × ३ = ३	७
शारीरिक शिक्षा	शारीरिक शिक्षाका आधारभूत सिपहरू कवाज तथा शारीरिक व्यायाम जिम्नास्टिक तथा सन्तुलन कार्य	३ × १ = ३	२ × २ = ४	१० *	१० + १०
	साधारण र स्थानीय खेलहरू सिर्जनात्मक खेलहरू भकुन्डो खेलहरू	३ × १ = ३			
	स्थानीय पाठ्यक्रमको अंश	प्रयोगात्मक मूल्याङ्कन गर्ने **			५
	प्रश्न सङ्ख्या	२७	१७	८	५२
जम्मा अङ्क	२७	३४	२४	१००	

* उच्च तहको मूल्याङ्कनको लागि निम्नअनुसारका प्रयोगात्मक क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्नु पर्ने छ ।

प्रयोगात्मक क्रियाकलाप	अङ्कभार
शारीरिक व्यायाम	३
कवाज	२
जिम्नास्टिक तथा सन्तुलन कार्य	१
साधारण र स्थानीय खेलहरू	१
सिर्जनात्मक खेलहरू	१
भकुन्डो खेलहरू	२
जम्मा	१०

** स्थानीय पाठ्यक्रमको अंश प्रयोगात्मक क्रियाकलाप गरी लिने

५ अङ्क ।

नोट : भौगोलिक, सांस्कृतिक र समुदायगत विविधताले गर्दा पाठ्यक्रमले समेट्न नसकेका र स्थानीय चलनमा रहेका खेलहरूलाई पाठ्यक्रमको स्थानीय अंशकारूपमा २० प्रतिशत पाठ्यभार छुट्याई क्रियाकलापहरू गराई ५ अङ्कको मूल्याङ्कन गर्नुपर्ने छ ।

विज्ञान तथा वातावरण
कक्षा ५
नमूना प्रश्न पत्र

समय : १ : ३० घण्टा
सबै प्रश्न अनिवार्य छन्

पूर्णाङ्क : ५०

समूह (क) १५ x १ = १५

अ. ठिक उत्तरमा सही चिह्न लगाउनुहोस् ।

१. चिप्लेकिरा कुन फाइलममा पर्दछ ?
क. नेमाथेल्मेन्थेस ख. एनिलिडा ग. मोलस्का घ. आर्थ्रोपोडा
२. पुतलीको जीवनचक्रको तेस्रो अवस्थालाई के भनिन्छ ?
क. फूल ख. लार्भा ग. प्युपा घ. वयस्क
३. तल दिइएका मध्ये एकदलीय विरुवा कुन हो ?
क. मकै ख. आँप ग. गुलाब घ. तोरी
४. ठोस वस्तुलाई एकैचोटि ग्याँसमा परिवर्तन गर्ने विधिलाई..... भनिन्छ ।
क. वाष्पिकरण ख. आसवन ग. मणिभीकरण घ. उर्ध्वपातन
५. तलका मध्येसूचना तथा सञ्चार प्रविधिको साधन हो ।
क. किताब ख. कम्प्युटर ग. पत्रपत्रिका घ. पोष्टर

आ. खाली ठाउँमा मिल्ने शब्द भर्नुहोस् ।

६. हरितकण भएका विरुवाले खाना बनाउँदा लागी पानी, सूर्यको प्रकाश र
.....आवश्यकता पर्दछ ।
७. खोला वा नदीमा पानीको बहाव सामान्य भन्दा बढी भएमा.....आएको
मानिन्छ ।
८. सूर्यग्रहणको बेला चन्द्रमाको छाया..... मा वन्छ ।
९. प्राणी कोषको सबै भन्दाबाहिरी भागलाई भनिन्छ ।
१०. सोलार प्यानलहरूले सौर्य शक्तिलाई.....शक्तिमा रूपान्तर गर्दछ ।

इ. अति छोटो उत्तर आउने प्रश्नहरू

११. नवीकरणीय शक्तिको स्रोत भनेको के हो ?
१२. कुनै दुई ओटा सामान्य स्थानीय प्रविधिको नाम लेख्नुहोस् ।
१३. सूचनातथा सञ्चार प्रविधिको कुनै दुई ओटा साधनको नाम लेख्नुहोस् ।

१४. ग्रह भनेको के हो ?
१५. सुचना भनेको के हो ?

समूह (ख) १० x २ = २०

ई. छोटकरीमा उत्तर लेख ।

१६. वनस्पति कोष र जनावर कोषविच कुनै दुई भिन्नता लेख्नुहोस् ।
१७. चमेरोलाई स्तनधारी वर्गमा राख्नुको दुई कारणहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
१८. वन विनाशबाट हुने मुख्य दुई असरहरू पहिचान गर्नुहोस् ।
१९. बिरुवाको जराले गर्ने मुख्य दुई ओटा कार्यहरू लेख्नुहोस् ।
२०. भिरालो जमिनमा गह्रा बनाएर खेती गर्नु पनि भूसंरक्षणको उपाय हो । यस भनाइलाई प्रष्ट पार्ने कुनै दुई ओटा कारणहरू लेख्नुहोस् ।
२१. द्रवीकरणलाई उदाहरण सहित व्याख्या गर्नुहोस् ।
२२. ग्रह र ताराको विचमा कुनै दुई ओटा फरकहरू लेख्नुहोस् ।
२३. मौसम परिवर्तनका मुख्य दुई ओटा कारणहरू के के हुन् ?
२४. एकतर्फी सञ्चार र दुईतर्फी सञ्चारको विचमा एक एक उदाहरण सहित भिन्नता लेख्नुहोस् ।
२५. पानीलाई नवीकरणीय शक्तिको स्रोत भनिनुका कुनै दुई ओटा कारणहरू लेख्नुहोस् ।

समूह (ग) ५ x ३ = १५

उ. तलका प्रश्नका उत्तर लेख्नुहोस ।

२६. फूलको सफा चित्र बनाइ कुनै दुई भागको नाम लेख्नुहोस् ।
२७. एक्काइसौं शताब्दीमा सूचना तथा संचार प्रविधिलाई मुख्य साधनको रूपमा लिइने कुरालाई तर्क सहित प्रष्ट पार्नुहोस् ।
२८. वृक्षारोपनले वातावरण संरक्षणमा कसरी सहयोग गर्छ ?
२९. शक्तिको प्रमुख स्रोत सूर्य हो, पुष्टि गर्नुहोस् ।
३०. माटोको प्रोफाइलको चित्र कोरेर यसको सबैभन्दा माथि र सबैभन्दा तलको तहको नाम लेख्नुहोस् ।

उत्तर कुञ्जिका (Marking Scheme)

खण्ड (क)

यस खण्डमा प्रत्येक सही उत्तरको १ अङ्क प्रदान गर्ने

अ. १. ग. मोलस्का

२. ग. प्युपा

३. क. मकै

४. घ. उर्ध्वपातन

५. ख. कम्प्युटर

आ. ६. कार्बनडाइअक्साइड

७. बाढी

८. पृथ्वी

९. कोषभिल्ली

१०. विद्युत

इ. ११. एक पटक प्रयोग गर्दा नरित्तिने वा पटक पटकप्रयोग गर्न सकिने स्रोतलाई नवीकरणीय स्रोत भनिन्छ, भनी लेखेमा वा अन्य कुनै सही उत्तर लेखेमा १ अङ्क

१२. कोल, जातो, पानी घट्ट वा अन्य उपयुक्त स्थानीय प्रविधि मध्ये कुनै एउटा उदाहरण लेखेमा १ अङ्क

१३. मोबाइल वा कम्प्युटर वा अन्य कुनै उपयुक्त सञ्चार प्रविधिको एउटा साधन लेखेमा १ अङ्क

१४. सूर्यको वरिपरि परिक्रमा गर्ने आफ्नै प्रकाश नभएको पिण्ड वा अन्य कुनै उपयुक्त परिभाषा लेखेमा १ अङ्क

१५. कुनै पनि विषयका बारेमा सङ्कलित जानकारी तथा तथ्याङ्क सूचना हुन् भन्ने लेखेमा १ अङ्क

खण्ड (ख)

१६.

वनस्पति कोष	जनावर कोष
कोष भित्ता हुन्छ ।	कोषभित्ता हुँदैन ।
हरितकण हुन्छ ।	हरितकण हुँदैन ।

व अन्य कुनै उपयुक्त भिन्नता लेखेमा प्रत्येक भिन्नताको एक अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क

१७.

- बच्चा जन्माउने
- दुध चुसाउने

वा अन्य कुनै दुई ओटा बुँदा लेखेमा प्रत्येक बुँदाको १ अङ्कका दरले बढीमा २ अङ्क

१८.

- बाढी, पहिरो, भूक्षय हुने, पानी नपर्ने वा अन्य उपयुक्त असर लेखेमा प्रत्येक बुँदाको १ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क

१९.

- जराले बिरुवालाई माटोमा अड्याएर राख्छ ।
- जराले माटाबाट पानी र आवश्यक खाद्यतत्त्व सोसेर लिन्छ ।

जस्ता दुई ओटा कार्य लेखेमा प्रत्येक कार्यको १ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क

२०.

- भिरालो जमिनमा गह्वर बनाएर खेती गर्दा सतहको मलिलो माटो बगेर जान पाँउदैन ।
- माटोको उर्वरा शक्ति कायम रहन्छ र भूसंरक्षण हुन्छ । लेखेमा प्रत्येक बुँदाको १ अङ्क दरले जम्मा २ अङ्क

२१.

- जलवाष्प चिसिएर पानीका थोपामा रूपान्तरण हुने प्रक्रिया द्रवीकरण हो लेखेमा १ अङ्क
- कितलीमा पानी उमाल्दा वा अन्य कुनै भाँडोमा पानी उमाल्दा निस्केको बापलाई चिसोको सम्पर्कमा राख्दा पानीको वाफ थोपामा रूपान्तरण हुनु वा अन्य कुनै उपयुक्त उदाहरण लेखेमा १ अङ्क

२२.

- ग्रह सूर्यको वरिपरि परिक्रम गर्छ तारा गर्दैन
- ग्रहको आफ्नै प्रकास हुँदैन ताराको हुन्छ जस्ता फरक लेखेमा प्रत्येक फरकको १ अङ्क दरले जम्मा २ अङ्क

२३. मनसुन, जलचक्र, आर्द्रता आदि मध्ये कुनै दुई ओटा लेखेमा प्रत्येकको १ अङ्क दरले बढीमा २ अङ्क

२४.

एकोहोरो सूचना प्रणाली	दोहोरो सूचना प्रणाली
एकातर्फ मात्र सूचना सञ्चार गर्ने साधन	एकै साथखबर (सूचना) ल्याउने र लैजाने सञ्चारका साधन
रेडियो	टेलिफोन

वा अन्य कुनै उपयुक्त फरक लेखेमा प्रत्येक फरकको १ अङ्क दरले जम्मा २ अङ्क

२५.

- पटक पटक प्रयोग गर्न सकिने
- कहिले नरिक्तने

वा अन्य कुनै उपयुक्त कारण लेखेमा प्रत्येकको १ अङ्क का दरले जम्मा २ अङ्क

खण्ड (ग)

२६.

- कुनै फूलको सफा चित्र बनाएमा २ अङ्क
- क्यालिक्स, कोरोला, एण्डोसियम, गाइनोसियम मध्ये कुनै दुई ओटा भागको नाम लेखेमा प्रति भागको ०.५ का दरले १ अङ्क

२७.

- संसारको जुनसुकै ठाउँको सूचना सजिलैसँग प्राप्त गर्न सकिने
 - प्राप्त सूचनाका आधारमा ज्ञान निर्माण गर्न सहज हुने
 - कठिन विषयवस्तुलाई सरलरूपमा प्रस्तुत गर्न सहयोग गर्ने भएकोले
- वा अन्य कुनै उपयुक्त उत्तर लेखेमा प्रत्येक बुँदाको १ अङ्कका दरले जम्मा ३ अङ्क

२८.

- कार्वनडाइअक्साइड र अक्सिजन चक्र सन्तुलन गर्छ
 - बाढी पहिरो, भूक्षय रोक्नमा सहयोग गर्छ ।
 - पारिस्थितिक पद्धति सन्तुलन गर्न सहयोग गर्छ ।
- वा अन्य उपयुक्त उत्तर लेखेमा प्रत्येक बुँदाको १ अङ्कका दरले जम्मा ३ अङ्क

२९.

- अनवीकरणीय र नवीकरणीय सबै शक्तिका स्रोतहरूको मूल स्रोत सूर्य भएकाले
 - पृथ्वीमा धेरै शक्ति यसैबाट आउने भएकाले
 - अरू शक्तिपनि यसैमा निर्भर रहने भएकाले
- वा अन्य कुनै कारण लेखेमा प्रत्येकको १ अङ्कका दरले जम्मा ३ अङ्क

३०.

उपयुक्त चित्र कोरेमा १ अङ्क

हयुमस र वेड रक लेखेर चित्रमा देखाएमा प्रत्येकको १ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क

नमुना प्रश्न
स्वास्थ्य शिक्षा

कक्षा ५
समय ४५ मिनेट

पूर्णाङ्क २५
उत्तीर्णाङ्क १०

समूह (क) वस्तुगत प्रश्नहरू

ठिक उत्तर कापीमा सार्नुहोस्

६X१= ६

१. सामान्यतया बालबालिकाले दिनको.....घण्टा सुत्नुपर्छ ।
(क) ९ देखि ११ घण्टा (ख) ५ देखि ६ घण्टा
(ग) ८ देखि १० घण्टा (घ) २ देखि ७ घण्टा
२. तलका मध्ये नकुहिने फोहरमैलाको उदाहरण.....हो ।
(क) कागज (ख) काँच
(ग) काठको टुक्रा (घ) जुटको बोरा
३. भिटामिन 'ए'कोकमीले.....रोग लाग्छ ।
(क) सुकेनास (ख) रतन्धो
(ग) रक्तअल्पता (घ) मधुमेय
४. एड्स तलका मध्ये कुन अवस्थामा एक व्यक्तिबाट अर्को व्यक्तिमा सर्ने गर्दछ ?
(क) सङ्क्रमित व्यक्तिले खोक्दा वा हाच्छ्यु गर्दा
(ख) सङ्क्रमित व्यक्ति सँगै बसेर खाँदा
(ग) सङ्क्रमित सुई तथा सिरिन्जको सामूहिक प्रयोग गर्दा
(घ) सङ्क्रमित व्यक्तिलाई टोकेको लामखुट्टेले टोक्दा
५. धूमपानमा हुने हानिकारक तत्व.....हो ।
(क) कार्बन डाईअक्साइड (ख) अल्कोहल
(ग) कक्कड (घ) निकोटिन
६. स्वास्थ्य सेवा दिने सस्थालाई.....भनिन्छ ।
(क) स्वास्थ्य चौकी (ख) सामुदायिक भवन
(ग) इलाका कार्यालय (घ) पुलिस चौकी

समूह (ख)

छोटो उत्तर लेखुहोस् । ५X२ = १०

- (७) व्यायाम र आरामले स्वास्थ्यमा पुग्ने एक एक ओटा फाइदाहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
(८) महिनावारी हुदाँ अपनाउनु पर्ने कुनै दुई ओटा सावधानीहरू लेखुहोस् ।
(९) सर्ने र नसर्ने रोगविच दुइ ओटा भिन्नताहरू लेखुहोस् ।
(१०) सन्तुलित भोजन तयार तथा प्रयोग गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कुनै दुई कुराहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
(११) स्वास्थ्य संस्था स्थापना हुनुका दुई कारणहरू पहिचान गर्नुहोस् ।

समूह (ग)

लामो उत्तर लेखुहोस् । ३X३ = ९

- (१२) वातावरणीय सन्तुलन र सरसफाई कायम गर्न अपाउनुपर्ने तरिकाहरूको प्रयोग कसरी गर्न सकिन्छ ?
(१३) एच.आइ.भी र एड्सबाट बच्ने उपायहरू वर्णन गर्नुहोस् ।
(१४) लागुपदार्थ सेवनले मानिसलाई मृत्युसम्म पुऱ्याउन सक्छ भन्ने भनाइलाई तर्कसहित पुष्टि गर्नुहोस् ।

उत्तरकुञ्जिका
स्वास्थ्य शिक्षा

कक्षा ५

समुह (क)

वस्तुगत प्रश्नहरू

१. (ग) ८ देखि १० घण्टा १ अङ्क
२. (ख) काँच १ अङ्क
३. (ख) रतन्धो १ अङ्क
४. (ग) सङ्क्रमित सुई तथा सिरिन्जको सामूहिक प्रयोग गर्दा १ अङ्क
५. (घ) निकोटिन १ अङ्क
६. (क) स्वास्थ्यचौकी १ अङ्क

समूह (ख) छोटो उत्तर

- (७) व्यायामले शरीरका अङ्गहरूलाई हृष्टपुष्ट, मजबुत र बलियो बनाउन सहयोग गर्छ भने आरामबाट शरीरका सबै अङ्गले विश्राम पाई थकानबाट मुक्ति पाउन सहयोग गर्छ जस्ता मिल्दो एक एक ओटा बुँदा लेखेमा (प्रत्येकको १ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क)
- (८) जनेन्द्रिय सफापानीले धुने, सफा कपडाको प्याड प्रयोग गर्ने, पोसिलो खानेकुरा खाने जस्ता मिल्दो कुनै दुई ओटा बुँदा लेखेमा प्रत्येकको १ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क)
- (९)

सर्ने रोग	नसर्ने रोग
एक व्यक्तिबाट अर्कोमा सर्ने रोगलाई सर्ने रोग भनिन्छ।	एक व्यक्तिबाट अर्कोमा नसर्ने रोगलाई नसर्ने रोग भनिन्छ।
सर्ने रोग वंशाणुगत कारणले हुँदैन	नसर्ने रोग वंशाणुगत कारणले पनि हुन्छ।

(वा अन्य सही फरक लेखेमा प्रत्येक फरकको १ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क)

- (१०) क) सन्तुलित भोजन तयार गर्दा शक्ति दिने, वृद्धि गर्ने र रक्षागर्ने भोजनको सूची तयार गर्नुपर्छ ।
ख) शरीरको आवश्यकताअनुसार कार्बोहाइड्रेट, प्रोटीन र भिटाभिनलाई ठिक मात्रामा मिलाएर खानुपर्छ ।
वा यस्तै मिल्दो जुल्दो अन्य तरिका वा प्रयोग लेखेमा प्रत्येक बुँदाको १ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क
- (११) बिरामीको उपचार गर्न, परामर्श सेवा प्रदान गर्न वा अन्य मिल्दो जुल्दो कारण लेखेमा प्रत्येक कारणको १ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क

समूह (ग) लामो उत्तर ३x३ = ९

- (१२) घर र समुदायका सदस्यहरूलाई घरबाट निस्कने फोहोरलाई जहाँतहीं नफालेर निश्चित ठाउँमा फाल्न लगाउने, फोहोर वस्तुलाई वर्गीकरण गरी आवश्यकताअनुसार पुन चक्रण वा विसर्जन गर्ने, वृक्षरोपन गर्ने जस्ता यस्तै अन्य मिल्दोजुल्दो तरिका लेखेमा प्रत्येकको १ अङ्कका दरले जम्मा ३ अङ्क
- (१३) एचआइभी सङ्क्रमितलाई प्रयोग भइसकेको सुई तथा सिरिञ्ज प्रयोग नगर्ने, रगत लिदा एचआइभी सङ्क्रमित भए नभउको परीक्षण गरेमा मात्र सुरक्षित रगतको प्रयोग गर्ने, एचआइभी सङ्क्रमित आमाले बच्चा नजन्माउने वा यस्तै मिल्दो अन्य उपायहरू लेखेमा प्रत्येकको १ अङ्कका दरले जम्मा ३ अङ्क
- (१४) लागूपदार्थको सेवन गर्दा भोक्राउने, टोलाउने, अनावश्यक विचारहरू निकाल्ने, एकोहोरो हुने, दिमागी सन्तुलन बिग्रने, निन्द्रा नलाग्ने आदि समस्या देखिने हुन्छ र यसलाई निरन्तरता दिनै गएमा बहुलाउने र मृत्युसमेत हुन्छ भनी पुष्टि गरेमा ३ अङ्क

शारीरिक शिक्षा
सैद्धान्तिक परीक्षा

कक्षा ५

पूर्णाङ्क १०

समय २० मिनेट

उत्तीर्णाङ्क ०४

समूह (क) वस्तुगत प्रश्नहरू

अ. ठिक उत्तर कापीमा सार्नुहोस्

३X१ = ३

१. शारीरिक व्यायाम अन्तरगत गरिने पहिलो व्यायाम कुन हो ?

- (क) शरीर तन्काउने व्यायाम (ख) हात र खुट्टाको व्यायाम
(ग) ढाड र कम्मरको व्यायाम (घ) छाती तन्काउने व्यायाम

२. खेलाडीहरूले आफैले विभिन्न सामानहरू प्रयोगद्वारा वा सामानहरू प्रयोग नगरिकन विभिन्न किसिमका क्रियाकलापहरूद्वारा आफ्नो शरीर सन्तुलन गर्ने दक्षतालाई के भनिन्छ ?

- (क) सन्तुलन कार्य (ख) जिम्नास्टिक
(ग) रिले (घ) कवाज

३. सबै जना ताँती र पङ्क्तिमा उभिएर गर्ने सामूहिक कसरतलाई के भनिन्छ ।

- (क) पौडी (ख) नृत्य
(ग) कवाज (घ) जिम्न्यास्टिक

आ. खाली ठाँउमा उपयुक्त शब्द भर्नुहोस् ।

३X १= ३

४. आफ्नै खुट्टाले बललाई कहिले दायाँ र कहिले बायाँ हान्दै अगाडि जाने कार्यलाई भनिन्छ ।

५. सिंह र खरायोको कथाका आधारमा अभिनय गर्ने खेललाई.....खेल भनिन्छ ।

६. दुवै हातलाई कम्मरमा राखेर टुकुक्क बस्ने र त्यसपछि, दुवै खुट्टाले एकै चोटि जति सक्दो अगाडि उफ्रने खेललाईउफ्राई भनिन्छ ।

समूह ख

लामो उत्तर दिनुहोस्

२X २ = ४

७. शारीरिक शिक्षामा गतिशील अवस्थाका सिप र स्थिर अवस्थाका सिप बिच दुई ओटा भिन्नता छुट्याउनुहोस् ।

८. तपाईंलाई मन पर्ने स्थानीय स्तरमा खेलिने कुनै एउटा खेलको नाम लेखी त्यसको खेल्ने तरिका छोटकरीमा लेख्नुहोस् ।

प्रयोगात्मक परीक्षा १० अङ्क

स्थीय पाठक्रम अंश ५ अङ्क

DRAFT

उत्तर कुञ्जिका
शारीरिक शिक्षा

१ अङ्क

(६) भ्यागुतो

कक्षा ५

समूह (क)

वस्तुगत प्रश्नहरू

अ . ठिक उत्तर

१. (क) शरीर तन्काउने व्यायाम

१ अङ्क

२. (ख) जिम्नास्टिक

१ अङ्क

३. (ग) कवाज

१ अङ्क

आ. खाली ठाँउमा उपयुक्त शब्द भर्नुहोस् ।

(४) डिबलिड

१ अङ्क

(५) कथानक खेल

१ अङ्क

समूह (ख)

इ. ७.

गतिशील अवस्थाका सिप	स्थिर अवस्थाका सिप
ठाँउ परिवर्तन गरी गरिने शारीरिक क्रियाकलापहरूलाई गतिशील अवस्थाका सिप भनिन्छ ।	ठाँउ परिवर्तन नगरी गरिने शारीरिक क्रियाकलापहरूलाई स्थिर अवस्थाका सिप भनिन्छ ।
हिडनु, दौडनु, आदि गतिशील अवस्थाका सिप हुन्	तान्ने, धकेल्ने, फाल्ने, झुल्ने, तन्कने जस्ता सिपहरू स्थिर अवस्थाका सिप हुन्

(वा अन्य उपयुक्त फरक लेखेमा प्रत्येक फरकको १ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क)

८.

• खेलको नाम लेखेमा

०.५ अङ्क

• खेल्ने तरिका लेखेमा

१.५ अङ्क

प्रयोगात्मक परीक्षा

१० अङ्क

विशिष्टीकरण तालिकामा दिइएको प्रयोगात्मक क्रियाकलापहरू गराई रुब्रिक्सको आधारमा तोकिएको अङ्क दिने

स्थानीय पाठक्रम अंश

५ अङ्क

विशिष्टिकरण तालिका
सामाजिक अध्ययन

कक्षा : ५

आधारभूत तह कक्षा ५ (साधारण, गोन्पा र गुरुकुल) तर्फको सामाजिक अध्ययन विषयको विशिष्टिकरण तालिका

एकाइ क्षेत्र	घण्टा	ज्ञान र बोध			प्रयोगात्मक तथा खोजमूलक सिप			समालोचनात्मक चिन्तन सिप			अभिवृत्ति			प्रश्न सङ्ख्या			अंकभार
		अति सङ्क्षिप्त	सङ्क्षिप्त	लामो	अति सङ्क्षिप्त	सङ्क्षिप्त	लामो	अति सङ्क्षिप्त	सङ्क्षिप्त	लामो	अति सङ्क्षिप्त	सङ्क्षिप्त	लामो	अति सङ्क्षिप्त	सङ्क्षिप्त	लामो	
१. आफू आफ्नो परिवार र छिमेक	१६		१		१				१				१	२			७
२. हाम्रो परम्परा, सामाजिक मूल्य र मान्यता	२०	१				१						१	१	१	१		९
३. सामाजिक समस्या र समाधान	१४	१	१									१		२			७
४. नागरिक चेतना	२४							१	१	१		१		२	१	१	१२
५. हाम्रो भूगोल	२०	१	१		१		१						२	१	१		१०
६. हाम्रो इतिहास	१८	१	१			१							१	२			७
७. हाम्रो आर्थिक क्रियाकलाप	१६	१				१		१				१		२	२		८
८. स्थानियविषयवस्तुको अंश	३२	१		१		१		१					१	२	१	२	१५
जम्मा	१६०	६	४	१	२	४	१	३	२	१		३	२	११	१३	५	७५

प्रश्नका प्रकार

अति सङ्क्षिप्तउत्तर आउने प्रश्न $११ \times १ = ११$

सङ्क्षिप्तउत्तर आउने प्रश्न $१३ \times ३ = ३९$

लामो उत्तर आउने प्रश्न $५ \times ५ = २५$

नमूना प्रश्नपत्र

कक्षा : ५

विषय : सामाजिक अध्ययन

समय : २ : १५ घण्टा

पूर्णाङ्क : ७५

सबै प्रश्न अनिवार्य छन् ।

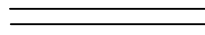
(साधारणतर्फ)

क) तलका प्रश्नहरूको अति संक्षिप्त उत्तर देऊ : (११x१=११)

- १) तिम्रो छिमेकीले गर्ने कुनै दुई ओटा काम लेख ।
- २) समानुभूति व्यवहार भित्र पर्ने दुई ओटा व्यवहारको सूचीबनाऊ ।
- ३) तिम्रो समुदायकाकुनै दुई ओटा सामाजिक समस्याको नाम लेख ।
- ४) नेपालको उत्तरतिर कुन भौगोलिक क्षेत्र पर्छ ?

५) तल दिइएको तथ्यलाई नक्शामा कुन संकेतद्वारा देखाइन्छ ?

सडक

टाकुरा

- ६) अन्तिम किराती राजा को थिए ?
- ७) तिम्रो समुदायमा भएका सांस्कृतिक सम्पदाको संरक्षण गर्न कसरी संलग्न हुन्छौ ? एक वाक्यमा लेख ।
- ८) नेपालको अन्न भण्डार भनेर कुन भौगोलिक क्षेत्रलाई जनाउँछ ?
- ९) तिम्रो समुदायमा उत्पादन हुने वस्तुहरू उपयोग गर्ने कुनै एक उपाय लेख ।
- १०) (स्थानीय पाठ्यक्रममा आधारित प्रश्न)
- ११) (स्थानीय पाठ्यक्रममा आधारित प्रश्न)

ख) तलका प्रश्नहरूको संक्षिप्त उत्तर देऊ : (13x3=39)

- १२) तिमीले अहिलेसम्म समुदायको काममा गरेको सहयोगको सूची बनाऊ ।
- १३) तिम्रो समुदायमा कसैले असमान र भेदभाव हुने गरी व्यवहार गरेमा तिमी उसलाई कसरी सम्झाउँछौ ? लेख ।
- १४) समुदायमा सबै जात र भाषाका मानिसहरू मिलेर बस्दाहुने फाइदा लेख ।
- १५) सामाजिक समस्या भनेको के हो ? सामाजिक समस्या र विकृति हटाउन के के गर्नु पर्छ ? कुनै २ ओटा उपाय लेख ।
- १६) आफ्नो संस्कृतिको संरक्षण गर्न तिमी आफ्नो साथीलाई के-कस्तो सल्लाह दिन्छौ ? लेख ।
- १७) तिमीले आफ्ना कर्तव्यहरू पालना गर्दा तिम्रो समुदायलाई के-कस्तो फाइदा हुन्छ ?
- १८) तिमी तिम्रो गाउँपालिका वा नगरपालिकाबाट कस्तो कार्यको आशा गर्छौ ? लेख ।
- १९) हिमाली क्षेत्र, पहाडी क्षेत्र र तराई क्षेत्रमा बसोबास गर्ने मुख्य जातीहरू, धर्म र पेशा तालिकामा देखाऊ ।

- २०) ऐतिहासिक वस्तुहरूको संरक्षण गर्ने कुनै ३ ओटा उपायहरू लेख ।
- २१) तिमी पनि राष्ट्रिय विभूतिहरू जस्तै प्रसिद्ध व्यक्ति बन्नका लागि आजैदेखि के के गर्नुपर्ला ? लेख ।
- २२) तिमीले प्रयोग गर्दै आएका कुनै छ ओटा स्वदेशी सामानहरूको सूची बनाऊ ।
- २३) (स्थानीय पाठ्यक्रमका विषयवस्तु अनुसार प्रश्न निर्माण गर्ने
- २४) (स्थानीय पाठ्यक्रमका विषयवस्तु अनुसार प्रश्न निर्माण गर्ने

ग) तल दिइएका प्रश्नहरूको लामो उत्तर लेख : (५×५=२५)

- २५) धर्मले मानिसले मानिसको नैतिक तथा चरित्र निर्माणमा कस्तो भूमिका खेल्छ ? आफ्नो धारणा प्रस्तुत गर ।
- २६) तिमी अपरिचित व्यक्तिसँग कसरी घुलमिल गर्छौ ? कुनै ५ ओटा तरीका लेख ।
- २७) उत्तर पुस्तिकाको पृष्ठ भरिने गरी नेपालको नक्सा बनाई हिमाली क्षेत्र, पहाडी क्षेत्र र तराई क्षेत्र देखाऊ ।
- २८) (स्थानीय पाठ्यक्रमका विषयवस्तुअनुसार प्रश्न निर्माण गर्ने
- २९) (स्थानीय पाठ्यक्रमका विषयवस्तुअनुसार प्रश्न निर्माण गर्ने

उत्तर कुञ्जिका

क) अति संक्षिप्त प्रश्न

- १) पशुपालन, खेतको काम, शिक्षक, मेकानिक्स जस्ता वा सोसँग मिल्ने कुनै दुई काम लेखेमा ०.५ का दरले १ नं. दिने ।
- २) अरूको भावनाको कदर, अरूको समस्या बुझ्ने, अरूको दुःख र चोट नपरोस् भनी गरिने व्यवहार जस्ता २ ओटा उत्तर लेखेमा ०.५ का दरले १ नं. दिने ।
- ३) जुवा, तास, मादक पदार्थ सेवन ।
- ४) हिमाली क्षेत्र ।
- ५) सडक ।
टाकुरा ।
- ६) गास्ती
- ७) सरसफाइ गरेर, छिमेकी वा समुदायलाई जिर्णोद्धार गर्न अनुरोध गरेर ।
- ८) तराई क्षेत्र ।
- ९) आफ्नो दैनिक जीवनमा उपभोग गर्ने र अरूलाई उपयोग गर्न अनुरोध गर्ने ।
- १०)
- ११)
- १२) बाटो बनाउँदा माटो फालेको, मानिसहरूलाई सहयोग गरेको, स्वास्थ्यचौकी बनाउँदा सक्दो ढुङ्गा, माटो बोकेको, समुदायको धार्मिक कार्यमा फूल टिपेर लगेको जस्ता उत्तरसँग मिल्दो जुल्दो कुनै ३ वटा काम लेखेमा १ नं का दरले ३ नं दिने ।

- १३) मानिस जातले ठूलो वा सानो हुँदैन, छोरा र छोरी दुबै सामान हुन्, धनी र गरिब भनेर भेद भाव गर्नु हुँदैन, दुःख पर्दा सबैलाई सहयोग गर्नुपर्छ।
- १४) फाइदा समाजको विकास हुन्छ एक अर्कालाई परेको दुःखमा सहयोग मिल्छ।
- १५) लागु पदार्थ दुर्व्यसन, चोरी, डकैती, चेलिबेटी बेचबिखन जस्ता समस्या सामाजिक समस्याहो। यस्तो समस्या र विकृति हटाउन जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने, प्रचार प्रसार गर्ने, नियम र निर्देशिका बनाई लागु गर्ने, बाल क्लब, आमा समूह, यूवा क्लब आदिलाई परिचालन गर्ने।
- १६) आफ्नो संस्कृतिको चलन बढाउन पर्छ, विदेशी कुरीति र संस्कृतिको पछाडि लाग्नु हुँदैन। आफ्नो मौलिकता र परम्पराको संरक्षण गर्नु पर्दछ, विदेशी नक्कल गर्ने बानीले हाम्रो मौलिकता हराउँछ भनी सम्झाउने।

१७)

फाइदा :
(i) समाजमा नीति, नियम पालना हुने।
(ii) समाजमा अनुशासन कायम हुने।
(iii) अरूले पनि कानून पालना गर्ने।

१८) गाउँपालिका वा नगरपालिकाबाट अपेक्षा गर्न सकिने कार्यहरू :

- समुदायको पूर्वाधारको विकास,
- सामाजिक कुरीतिको अन्त्यका लागि जनचेतनामूलक कार्य,
- समुदायमा सीपमूलक र रोजगारमूलक कार्यक्रमको सञ्चालन।

१९)

शीर्षक	हिमाली क्षेत्र	पहाडी क्षेत्र	तराई क्षेत्र
मुख्यजातजाती	शेर्पा, थकाली, गुरुङ	राई, लिम्बु, बाहुन, क्षेत्री	थारु, यादव, राजवंशी
मुख्यधर्म	बौद्ध धर्म, हिन्दु धर्म	हिन्दु धर्म, किरातधर्म	हिन्दु, इस्लाम
मुख्य पेशा	पर्यटन, पशुपालन	नोकरी, व्यापार, कृषि	कृषि, उद्योग

२०) (i) नियमित सरसफाई,

(ii) जिर्णोद्धार,

(iii) नीति नियमको पालना आदि।

२१) समाज सेवा, अरूको हितहुने कार्य, व्यक्तिगत स्वार्थलाई त्यागेर देश प्रेममा जीवन समर्पण गर्ने, देशलाई राष्ट्रसामु चिनाउने काम गर्ने आदि।

२२) विद्यार्थी स्थानीय उत्पादनहरू जस्तै : कपडा, भाँडाकुँडा, दैनिक उपभोगका वस्तुको सूची बनाउने।

२३)

२४)

२५) धर्मले मानिसको नैतिक तथा चरित्र निर्माणमा यस प्रकारको भूमिका खेल्दछ :

दुःखमा परेकालाई सहयोग गर्न सिकाउँछ ।

हत्या, हिंसा, चोरी, डकैती गर्न हुँदैन भन्ने भावनाको विकास गराउँछ ।

सकारात्मक सोचको विकास गराउँछ ।

परोपकारी भावनाको विकास गराउँछ ।

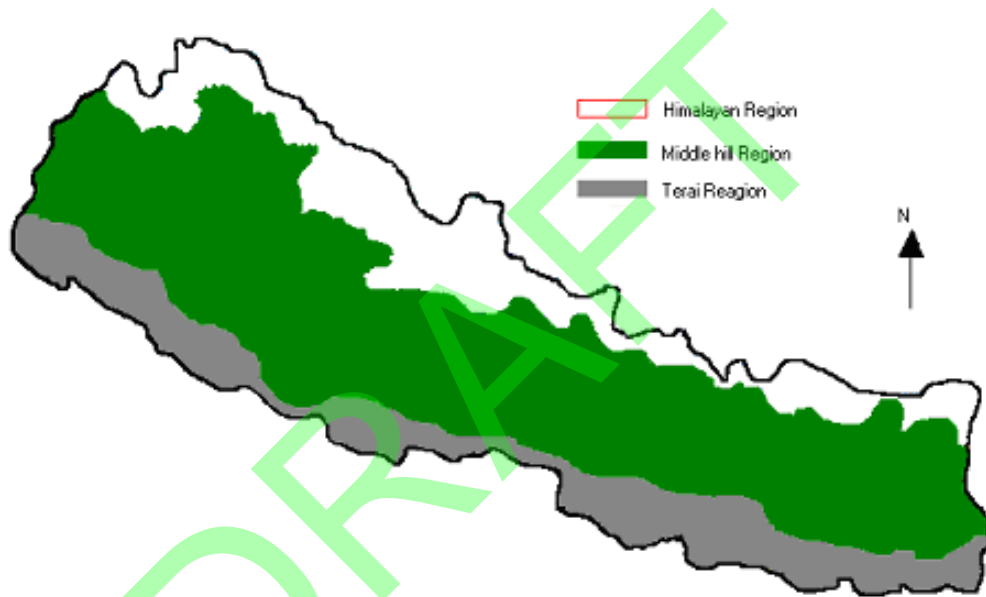
सत्मार्गमा हिँड्न सिकाउँछ ।

२६) - उहाँको परिचय लिने

- आफ्नो परिचय दिने,

- उहाँको समस्या वा काम के हो बुझ्न चाहने,

- उहाँलाई आफूले सक्ने सहयोग गर्ने जस्ता बुँदा लेखे ।

२७)

२८)

२९)

आधारभूत तह कक्षा ५ मदरशातर्फको सामाजिक अध्ययन विषयको विशिष्टिकरण तालिका

एकाइ क्षेत्र	घण्टा	ज्ञान र बोध			प्रयोगात्मक तथा खोजमूलक सिप			समालोचनात्मक चिन्तन सिप			अभिवृत्ति			प्रश्न सङ्ख्या			अंकभार
		अति सङ्क्षिप्त	सङ्क्षिप्त	लामो	अति सङ्क्षिप्त	सङ्क्षिप्त	लामो	अति सङ्क्षिप्त	सङ्क्षिप्त	लामो	अति सङ्क्षिप्त	सङ्क्षिप्त	लामो	अति सङ्क्षिप्त	सङ्क्षिप्त	लामो	
१. आफू आफ्नो घर परिवार र छरछिमेक	०		१		१								१	१		४	
२. हाम्रो धर्म, परम्परा, सामाजिक मूल्य र मान्यता	३	१											१	१		६	
३. सामाजिक समस्या र समाधान						१		१					१	१		४	
४. नागरिक चेतना	०	१					१		१				१	१	१	९	
५. हाम्रो पृथ्वी	३	१				१					१		१	२		७	
६. हाम्रो विगत	२	१	१					१					२	१		५	
७. हाम्रो आर्थिक क्रियाकलाप	०		१		१						१		२	१		५	
८. स्थानीय विषयवस्तुको अंश	०			१	१	१				१			२	१	१	१०	
जम्मा	१०७	४	३	१	३	३	१	२	१		२	१	१	११	८	३	५०

प्रश्नका प्रकार

अति सङ्क्षिप्त उत्तर आउने प्रश्न $११ \times १ = ११$

सङ्क्षिप्त उत्तर आउने प्रश्न $८ \times ३ = २४$

लामो उत्तर आउने प्रश्न $३ \times ५ = १५$

मदरशा सामाजिक विषयको विशिष्टिकरण तालिकाअनुसारको प्रश्नपत्र

पूर्णाङ्क : ५०

समूह क

तलका प्रश्नहरूको अति सङ्क्षिप्त उत्तर लेख: ८ x १ = ८

- १) तिम्रो छिमेकीले गर्ने कुनै एउटा काम लेख ।
- २) तिम्रो समुदायमा मनाइने मुख्य दुई ओटा चाडपर्वको नाम लेख ।
- ३) चाडपर्वमा धेरै खर्च गर्ने साथीहरूलाई तिम्री के सुझाव दिन्छौ ?
- ४) देशको मूल कानूनलाई के भनिन्छ ?
- ५) नेपाल कुन महादेशमा पर्छ ?
- ६) नेपालको पहिलो महिला राष्ट्रपति को हुन् ?
- ७) नेपालको इतिहासमा महिषपाल वंशको नाम कुन जनावरबाट रहन गएको हो ?
- ८) तिम्रो समुदायमा सञ्चालित कुनै एउटा उद्योगको नाम लेख ।
- ९) तिम्रीले प्रयोग गर्ने नेपालमा उत्पादन भएको दुई ओटा सामग्रीको नाम लेख ।
- १०) (स्थानीय) तिम्रो समुदायमा मस्जिद रहेको ठाउँको नाम के हो ?
- ११) (स्थानिय) तिम्रीलाई मन पर्ने दिन कुन हो ?

समूह ख

तलका प्रश्नहरूको सङ्क्षिप्त उत्तर लेख : ९ x ३ = २७

- १२) तिम्रो समुदायमा सञ्चालित कुनै एउटा संस्थाको नाम लेखी त्यसको कुनै दुई ओटा काम लेख ।
- १३) चोरी डकैतीबाट सजग हुन तिम्री के के गर्छौ ?
- १४) तिम्रीले अरूलाई के कस्तो काममा सहयोग गर्ने गरेका छौ ? कुनै तिन ओटा काम लेख ।
- १५) आफ्नो समुदायमा सामाजिक नियम उल्लङ्घनका के कस्ता घटनाहरू घट्ने गर्दछ ? कुनै तिन ओटा घटनाहरू लेख ।
- १६) नेपालको नमना नक्शा बनाउ ?
- १७) तिम्रो समुदायमा पाइने हावापानी कस्तो छ ? यसबाट हुने दुई ओटा फाइदाहरू लेख ।
- १८) हाम्रा सहिदहरूको कुनै तिन ओटा योगदान उल्लेख गर ।
- १९) तिम्रो समुदायमा गर्ने पशुपालनबाट हुने कुनै तिनओटा फाइदा के के छन् ?

समूह ग

तलका प्रश्नको लामो उत्तर लेख : $३ \times ५ = १५$

- २०) रमाजनको समयमा तिमीले आफ्ना अभिभावकसँग मिलेर गर्ने कुनै ५ ओटा कार्यहरू लेख ।
- २१) यदि तिम्रो कक्षामा दुईजना साथीहरूले भगडा गरे भने तिमीले कसरी भगडा मिलाउँछौ ? लेख ।
- २२) स्थानीय
- पुनश्च : सामाजिक विषयमा २० प्रतिशत स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण गर्नुपर्ने छ । सोअनुसार लामो उत्तर आउने $१ \times ५ = ५$ र सङ्क्षिप्त प्रश्न $१ \times ३ = ३$, अति सङ्क्षिप्त $२ \times १ = २$ गरी जम्मा १० अङ्कको प्रश्न स्थानीय पाठ्यक्रमबाट सोधिनेछ ।

उत्तरकुञ्जिका

समूह क

तलका प्रश्नहरूको अति सङ्क्षिप्त उत्तर लेख: $८ \times १ = ८$

- १) छिमेकीले गर्ने काम मध्ये व्यापार, खेतिको काम, स्वास्थ्यकर्मी, मजदुरी, शिक्षक जस्तै कामसँग सम्बन्धित एउटा लेखेमा १ अङ्क
- २) आ आफ्नो समुदायमा मनाउने चाडपर्वहरू दशैं, इद, उभौली ल्होसार, जीतिया, तिज, क्रीसमस, माघी, तिहार, छठ जस्ता पर्वहरू जस्तै कुनै दुई ओटा नाम लेखेमा १ अङ्क
- ३) हामीले अनावश्यक कुरामा धेरै खर्च गर्ने बानी बसाल्यौ भने भविष्यमा गएर धेरै दुःख पाउँछौ । जस्तै मिल्ने उत्तर लेखेमा १ अङ्क
- ४) संविधान लेखेमा १ अङ्क
- ५) एसिया महादेशमा लेखेमा १ अङ्क
- ६) नेपालको पहिलो राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारी लेखेमा १ अङ्क
- ७) भैसीको नाम बाट लेखेमा १ अङ्क
- ८) प्रदेशमा पर्ने उद्योगहरू चिनी उद्योग, सलाई उद्योग, साबुन उद्योग, कपडा बन्ने मिल, उद्योग जस्ता कुनै एउटा उद्योगको नाम लेखेमा १ अङ्क
- ९) कपडा, कापी, कलम, बिस्कट जस्ता आफूले प्रयोग गर्ने नेपालमा उत्पादन भएका दुई ओटा सामग्रीको नाम लेखेमा एउटाको ०.५ को दरले १ अङ्क
- १०) (स्थानीय) १ अङ्क
- ११) (स्थानीय) १ अङ्क

समुह ख

तलका प्रश्नहरूको सङ्क्षिप्त उत्तर लेख: १X३=२७

१२) मदरसा, स्वस्थ चौकी, विद्यालय, सहकारी जस्ता संस्था मध्ये कनै एकको नाम लेखेमा १ अङ्क र त्यसको २ ओटा काम लेखेमा प्रत्येकको एक अङ्कका दरले दुई अङ्क जम्मा ३ अङ्क

१३)

- कतै जानु अघि सबै भ्यालढोका बन्द गरेर जाने ।
- नजिकको छिमेकीलाई भनेर मात्र बाहिर जाने ।
- घरका बहुमूल्य सामान सुरक्षित ठाउँमा राख्ने । जस्ता मिल्ने कुनै तीन ओटा चोरी डकैती बाट बच्ने उपायहरू उल्लेख गरेमा प्रत्येकको एक अङ्कका दरले ३ अङ्क

१४)

- साथी अनुपस्थित भएको दिनमा गृहकार्य सिकाई दिने ।
- कोही साथी विरामी भएमा उसलाई घर सम्म पुऱ्याई दिने ।
- कोही साथिको खाजा छुटेमा आफ्नो खाजा बाडेर खाने जस्ता मिल्ने कुनै ३ ओटा कामहरू लेखेमा प्रत्येकको १ अङ्कका दरले ३ अङ्क

१५) समुदायमा भएका तिनओटा सामाजिक समस्याहरू जस्तै चेलिबेटी बेचबिखन, लागूपदार्थ सेवन , बोक्सीको आरोप लगाउने जस्ता कुनै तीनओटा समस्याहरू उल्लेख गरेमा ३ अङ्क

१६) नेपालको नमना रेखा चित्र कोरेमो आकार हेरेर बढीमा ३ अङ्कसम्म दिने ।

१७) आफ्नो समुदायमा हावापानीको विशेषता लेखेमा १ अङ्क र हावापानीका कनै दुई ओटा फाइदाहरू लेखेमा प्रत्येकको १ अङ्कका दरले २ अङ्क जम्मा ३ अङ्क

१८) - राणाशासनको अन्त्य गर्न ज्यानको वाजी लगाएको

- समाज परिवर्तनका लागि खटेको
- लोकतन्त्र स्थापना गर्न ज्यानको वाजी लगाएको
- राष्ट्रिय सरक्षाको लागि समर्पण गरेको जस्ता कनै तिनओटा बुँदा लेखेमा प्रत्येकको १ अङ्कका दरले ३ अङ्क

१९)

- घरको आर्थिक अवस्था राम्रो हुन्छ ।
- छोराछोरी लाई राम्रो शिक्षा दिक्षा दिन सकिन्छ ।

- आफ्नो दैनिक व्यवहार चलाउन सजिलो हुन्छ । जस्ता मिलने कुनै ३ ओटा फाइदाहरू उल्लेख गरेमा प्रत्येकको १ अङ्कका दरले ३ अङ्क

समुह ग

तलका प्रश्नहरूको लामो उत्तर लेख ३X५=१५

२०)

- आफ्ना परिवारका सदस्यहरू सबै एकै ठाउँमा मिलेर बस्ने ।
➤ राम्रा राम्रा लुगा लगाउने ।
➤ मिठा मिठा खानेकुराहरू खाने ।
➤ नजिकैको मस्जिदमा जाने ।
➤ हजरथ मुहम्मदको प्रार्थना गर्ने जस्ता मिलने कुनै ५ ओटा कार्यहरू लेखेमा प्रत्येकको १ अङ्कका दरले ५ अङ्क

२१)

- दुबै जना बाट सत्यतथ्य कुरा बुझ्ने ।
➤ कसैको पक्षमा पनि नलाग्ने ।
➤ बिचमा तटस्थ भएर रहने ।
➤ दुबैलाई सँगै राखेर कुरा गरेर गल्ती गर्नेलाई माफी माग्ने लगाउने ।
➤ अन्त्यमा दुबैलाई हात मिलाई भगडा नगरी साथी बन्न सम्झाउने । जस्तै मिलने उत्तर लेखेमा उत्तर हेरेर बढीमा ५ अङ्क सम्म दिने ।

२२) स्थानीय

पुनश्चः सामाजिक अध्ययन विषयमा २०% स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण गर्नुपर्नेछ । सोअनुसार लामो उत्तर आउने १X५=५ र सङ्क्षिप्त प्रश्न १X३=३ र अति सङ्क्षिप्त २X१=२ गरी जम्मा १० अङ्कको प्रश्न स्थानीय पाठ्यक्रमबाट सोधिने छ ।

विशिष्टीकरण तालिका (साधारणतर्फ)

विषय : सिर्जनात्मक कला

कक्षा : ५

पूर्णाङ्क : २५

विषय क्षेत्र	क्षेत्र तथा एकाइ	पाठ्य भार	प्रश्न संख्या	पूर्णाङ्क	ज्ञान तह	बोध तह	प्रयोग तह	कैफियत
दृश्यकला	१. रेखाचित्र	४	१	२		१	प्रयोगात्मक क्रियाकलाप (अङ्कभार १०)	
	२. रङ	५						
	३. छपाई कार्य	४	१	१	१			
	४. कोलाज	५	१	१	१			
	५. माटोको काम	६	१	२		१		
	६. कागजको काम	४						
	७. निर्माण कार्य	६	१	२		१		
	८. बुनाई	४						
संगीत	९. गायन र वादन	२०	१	२		१		
	१०. नृत्य	१२	१	१	१			
	११. अभिनय	७	१	१	१			
दृश्यकला तथा संगीत	१२. स्थानीय पाठ्यांश	१९	२	३	१	१		
जम्मा		९६	१०	१५	५	५		

लिखित परीक्षाका निम्ति प्रश्नको किसिम र अङ्कभार :

वस्तुगत प्रश्न (ज्ञान तह) : $५ \times १ = ५$

संक्षिप्त प्रश्न (बोध तह) : $५ \times २ = १०$

जम्मा १५ अङ्क

नोट : प्रयोग तहमा उल्लिखित पूर्णाङ्कका लागि तोकिएका अङ्कको आधारमा १२ ओटै क्षेत्रलाई समेटि प्रयोगात्मक क्रियाकलाप गराई मूल्याङ्कन गर्नु पर्ने छ ।

प्रयोगात्मकतर्फ निम्न बमोजिम अङ्कभार विभाजन गरिएको छ :

शीर्षक	अङ्कभार
१. रेखाचित्र/रड	१
२. छपाइ कार्य	१
३. कोलाज/माटोको काम	१
४. कागजको काम	१
५. निर्माण कार्य/बुनाइ	१
६. गायन र वादन	१
७. नृत्य	१
८. अभिनय	१
९. स्थानीय पाठ्यांश	२
जम्मा	१०

DRAFT

विशिष्टीकरण तालिका
नमूना प्रश्नपत्र (साधारणतर्फ)

विषय : सिर्जनात्मक कला

कक्षा : ५

पूर्णाङ्क : १५

समय : ३० मिनेट

सबै प्रश्नहरू अनिवार्य छन् ।

१. कोष्ठकबाट उपयुक्त उत्तर छानी खाली ठाउँ भर : ५ × १ = ५
- (क) निश्चित आकारमा काटिएको वस्तुलाई कागजमाथि राखी रङ छर्किएर गरिने छपाइलाई भनिन्छ । (स्टेन्सिल छपाइ, डिजिटल छपाइ)
- (ख) एउटा कोलाजमा वस्तुको प्रयोग गर्दा आकर्षक देखिन्छ । (एकथरी, धेरै थरी)
- (ग) सोरठी नृत्य हो । (लोक, शास्त्रीय)
- (घ) संवाद बोलेर गरिने अभिनयलाई अभिनय भनिन्छ । (सात्विक, वाचिक)
- (ङ) (स्थानीय पाठ्यांशबाट)
१. तलका प्रश्नहरूको छोटो उत्तर लेख : ५ × २ = १०
- (क) गाढा र फिक्का रङको प्रयोग कस्तो अवस्थामा उपयोगी हुन्छ ? कुनै दुई ओटा अवस्थाहरू लेख ।
- (ख) कागजको चुच्चे टोपी बनाउने विधि छोटकरीमा उल्लेख गर ।
- (ग) तारबाट विभिन्न आकृतिको निर्माण गर्दा अपनाउनु पर्ने कुनै दुई ओटा सुरक्षाका उपायहरू लेख ।
- (घ) हाम्रो राष्ट्रिय गानको दिइएको हरफको स्वरलिपि देखाऊ :
प्रकृतिका कोटि कोटि सम्पदाको आँचल ।
- (ङ) (स्थानीय पाठ्यांशबाट) जस्तै: तिम्रो समुदायमा तिमिले निर्माण वा बुनाई गर्न सिकेको कुनै एउटा वस्तुको निर्माण वा बुनाइ गर्ने तरिका लेख ।

-०-

उत्तरकुञ्जिका

उत्तर

अङ्क विभाजन

१.

- (क) स्टेन्सिल छपाइ १
(ख) धेरै थरी १
(ग) लोक १
(घ) वाचिक अभिनय १
(ङ) उपयुक्त उत्तरको चयन गरेमा १

२.

- (क) घाम परेको देखाउन, सतह छुट्टै देखाउन, गोलो वस्तु देखाउन, छाया परेको देखाउन, उज्यालो र अँध्यारोका असरहरू देखाउन अथवा यस्तै मिल्ने अन्य बुँदाहरूमध्ये कुनै दुई बुँदा लेखेमा प्रति बुँदा १ अङ्कका दरले २
- (ख) वर्गाकार कागजलाई चिहिनत गर्ने, पट्याउने, काट्ने र जोडेर टोपी बनाउने उपयुक्त तरिका उल्लेख गरेमा २
- (ग) टाढा-टाढा बसेर काम गर्ने, खुल्ला हातले काम नगर्ने, पेन्चिसको प्रयोग गर्ने लगायत सुरक्षाका कुनै २ उपाय उल्लेख गरेमा प्रति उपाय १ अङ्कका दरले २
- (घ) प-प सा-सा । निसानि प-प । सा-सा प-म । ग-सा म-- २
- (ङ) उपयुक्त उत्तर लेखेमा २

-०-

विशिष्टीकरण तालिका (गुरुकुल/गोन्यातर्फ)

विषय : सिर्जनात्मक कला

कक्षा : ५

पूर्णाङ्क : २५

लिखित परीक्षाका निम्ति प्रश्नको किसिम र अङ्कभार :

विषय क्षेत्र	क्षेत्र तथा एकाइ	पाठ्यभार	प्रश्न संख्या	पूर्णाङ्क	ज्ञान तह	बोध तह	प्रयोग तह	कैफियत
दृश्यकला	१. रेखाचित्र	६	१	२		१	प्रयोगात्मक क्रिया कलाप (अङ्कभार १०)	
	२. रङ	५						
	३. छपाइ कार्य	६	१	१	१			
	४. कोलाज	७	१	२		१		
	५. माटाको काम	८						
	६. कागजको काम	६	१	१	१			
संगीत	७. गायन र वादन	२०	२	३	१	१		
	८. नृत्य र अभिनय	१९	२	३	१	१		
दृश्यकला तथा संगीत	९. स्थानीय पाठ्यांश	१९	२	३	१	१		
जम्मा		९६	१०	१५	५	५		

वस्तुगत प्रश्न (ज्ञान तह) : $५ \times १ = ५$

संक्षिप्त प्रश्न (बोध तह) : $५ \times २ = १०$

जम्मा = १५

नोट : प्रयोग तहमा उल्लिखित पूर्णाङ्कका लागि तोकिएका अङ्कको आधारमा ९ ओटै क्षेत्रलाई समेटि प्रयोगात्मक क्रियाकलाप गराई मूल्याङ्कन गर्नुपर्ने छ ।

प्रयोगात्मकतर्फ निम्नबमोजिम अङ्कभार विभाजन गरिएको छ :

शीर्षक	अङ्कभार
१. रेखाचित्र	१
२. रङ	१

३. छपाइ कार्य	१
४. कोलाज	१
५. माटोको काम	१
६. कागजको काम	१
७. गायन तथा वादन	१
८. नृत्य तथा अभिनय	१
९. स्थानीय पाठ्यांश	२
जम्मा	१०

DRAFT

नमुना प्रश्नपत्र

विषय : सिर्जनात्मक कला (गुरुकुल/गोन्पातर्फ)

कक्षा : ५

पूर्णाङ्क : १५

समय : ३० मिनेट

सबै प्रश्नहरू अनिवार्य छन् ।

१. कोष्ठकबाट उपयुक्त उत्तर छानी खाली ठाउँ भर :

५ × १ = ५

- (क) वस्तुको सतहमा रङ लगाई त्यसको आकारको छाप अर्को सतहमा निकाल्ने विधिलाई भनिन्छ । (कोलाज, छपाइ)
- (ख) कागजलाई पट्याएर वा काटेर विभिन्न आकृति वा आकार बनाउने कलालाई भनिन्छ । (ओरिगामी, बुनाई)
- (ग) तबलाको कहरवा तालमा मात्रा हुन्छन् । (छ, आठ)
- (घ) गरगहना लगाएर गरिने अभिनयलाई अभिनय भनिन्छ । (आहार्य, वाचिक)
- (ङ) (स्थानीय पाठ्यांशबाट)

२. तलका प्रश्नहरूको छोटो उत्तर लेख :

५ × २ = १०

- (क) प्राथमिक रङहरूबाट मिश्रणबाट द्वितीय रङ कसरी बनाउन सकिन्छ ?
- (ख) क्वाइल विधिबाट माटोका वस्तुहरू बनाउने तरिका दुई वाक्यमा उल्लेख गर ।
- (ग) मादलबाट भ्याउरे तालका बोल कसरी निकाल्न सकिन्छ ?
- (घ) लोक नृत्य र शास्त्रीय नृत्यविच कुनै दुई भिन्नता उल्लेख गर ।
- (ङ) (स्थानीय पाठ्यांशबाट) जस्तै: तिम्रो समुदायमा गाइने कुनै एउटा लोकगीतको २ हरफ लेख ।

उत्तरकुञ्जिका

	उत्तर	अङ्क विभाजन
१.	(क) छपाइ	१
	(ख) ओरीगामी	१
	(ग) आठ	१
	(घ) आहार्य	१
	(ङ) उपयुक्त उत्तरको चयन गरेमा	१
२.	(क) रातो र पहेँलोको मिश्रणबाट सुन्तला रङ बन्छ । निलो र पहेँलोको मिश्रणबाट हरियो रङ बन्छ । यी वा यस्तै मिल्ने दुई ओटा विधि लेखेमा प्रति विधि १ अङ्कका दरले	२
	(ख) माटोलाई हातले पेलेर क्वाइल वा तारजस्तो बनाउने, त्यो क्वाइललाई एकमाथि अर्को राख्दै जाने, घुमाउरो बनाउँदै जाने, भिजेको औँलाले क्वाइललाई सम्याउने लगायत अन्य मिल्ने उत्तर लेखेमा प्रति वाक्य १ अङ्कका दरले	२
	(ग) <u>भ्याउरे तालमा ६ मात्रा हुन्छन् । धि ऽ ती न धि ती</u> लेखेमा	१
	अङ्क	
	६ मात्रा मध्ये मोटो बोल निस्कने धि धि लाई मादलको ठूलो मुखबाट हिराउने र ती, न, ति बाललाई सानो मुखबाट हिराउनु पर्छ भनी लेखेमा १ अङ्क	
	(घ) लोक नृत्य लोक जीवनमा विकसित नृत्य हो । शास्त्रीय नृत्य शास्त्रमा निश्चित गरिएको नियम र सीमाभित्र रहेर गरिने नृत्य हो । लोक नृत्यमा कुनै बाधा वा बन्धन हुँदैन । शास्त्रीय नृत्य पूर्ण रूपले शास्त्र वा नियमको अधीनमा हुन्छ । यी तथा यस्तै मिल्ने दुई फरक लेखेमा प्रति फरक १ अङ्कका दरले	२
	(ङ) उपयुक्त उत्तर लेखेमा	२

-०-